

Wijzigingen in de stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid

Fien Van den Abeele
Kathleen Polders

Gent 16/06/2011
Leuven, 25/11/2011

Infomoment

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Verwelkoming!

Agenda

- Situering verordening en wijzigingsproces
- Wijzigingen stedenbouwkundige verordening:
  - Ter herinnering: algemene principes
  - Toepassingsgebied en normen: de wijzigingen
- Praktijkinstrumenten
- Advies toegankelijkheid

Situering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

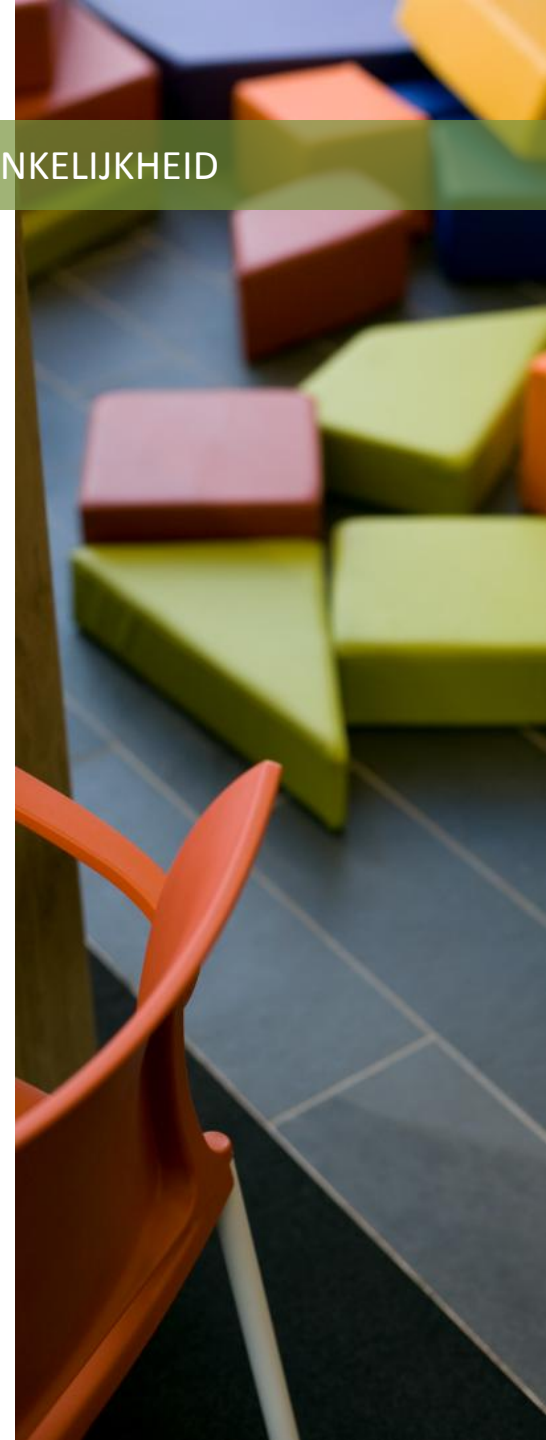
Situering stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid en het wijzigingsproces

Achtergrond nieuwe verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

- ✓ **Flankerende regelgeving toegankelijkheid:**
internationaal, federaal en Vlaams

  - ✓ **Federale wet van 17 juli 1975 betreffende de toegang van gehandicapten tot gebouwen toegankelijk voor publiek:**
    - Gebrek aan sanctionering en controle
    - Actualisering van de normen was nodig

  - ✓ **Regelgeving ruimtelijke ordening (Vlaanderen)**
    - Decreet op de ruimtelijke ordening
    - Vlaamse codex
    - Dossiersamenstelling
- ↓
- 1 maart 2010 - ... : nieuwe regelgeving inzake toegankelijkheid**

Achtergrond nieuwe verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Regelgeving ruimtelijke ordening (Vlaanderen)

- ✓ **Decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening** (art. 54, 7° en art. 100, § 4)

- ✓ **Vlaamse Codex ruimtelijke ordening**
  - Art. 2.3.1., 7°: Toegankelijkheid van publieke gebouwen kan geregeld worden in een stedenbouwkundige verordening
  - Art. 4.3.7.: Stedenbouwkundige vergunning wordt geweigerd wanneer niet voldaan aan de regels inzake toegankelijkheid

- + **Besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 - dossiersamenstelling aanvraag stedenbouwkundige vergunning**
  - Art 16 2°c: verplichte toegankelijkheidsmotivering
  - Bijzondere aandacht voor voorzieningen die verder gaan dan de wettelijk vastgelegde normen

Regelgeving toegankelijkheid

1 maart 2010:

Stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid in werking

- Ingebed in RO: controle en sanctioneringssysteem geldt
- Actualisatie normen (sinds '75)
- Wens: ruimte voor nieuwe (toekomstige) ontwikkelingen

Waarom wijzigingen?

- ✓ De toepassing van de verordening maakte reeds duidelijk dat:
  - de tekst van de verordening nog een aantal fouten bevatte
  - een aantal zaken duidelijker geformuleerd konden worden

Situering

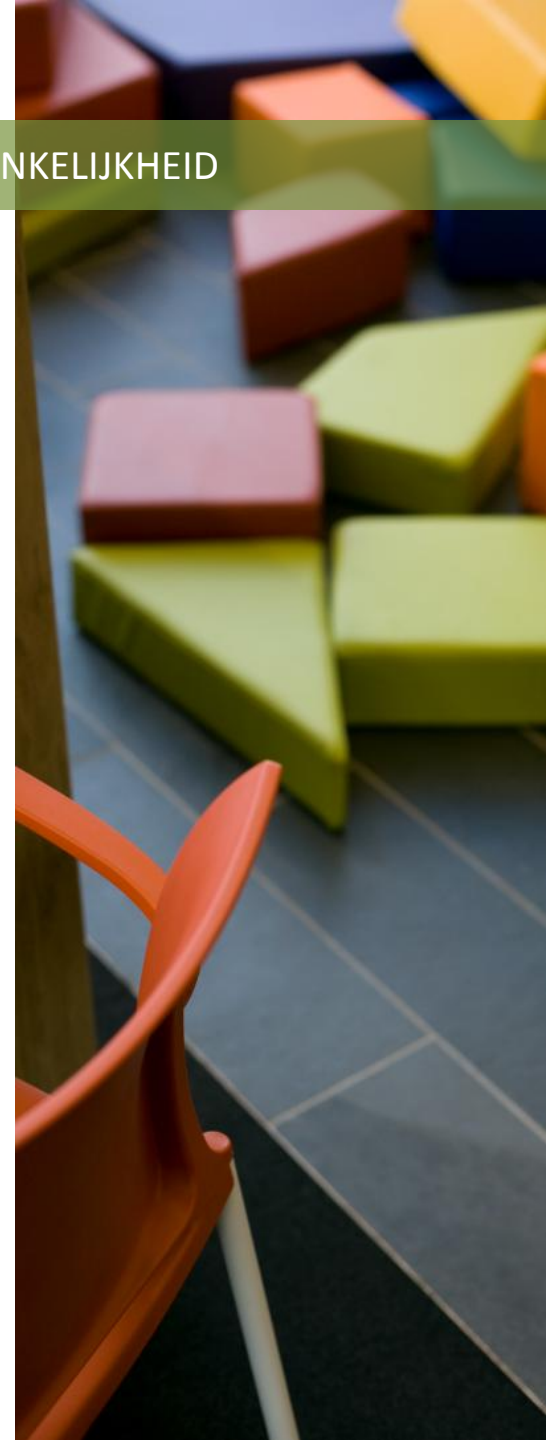
WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Regelgeving toegankelijkheid

Wijzigingsproces:

- ✓ einde 2010: start uitwerken voorstel tot wijziging
- ✓ **18 februari 2011: definitieve goedkeuring wijzigingen**
- ✓ 21 maart 2011: publicatie wijzigingen in het Belgisch Staatsblad
- ✓ **31 maart 2011: wijzigingen verordening van kracht**

Wijzigingsvoorstel op initiatief van Vlaams ministers Philippe Muyters en Pascal Smet uitgewerkt.

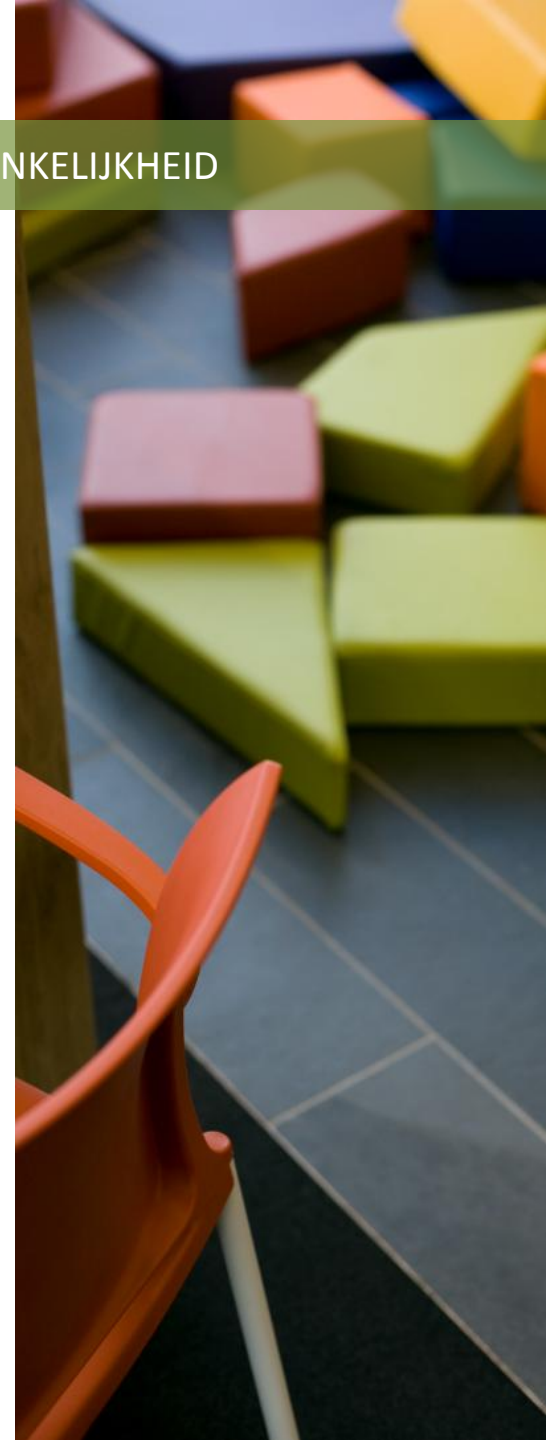

Situering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Wijziging stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid

Basisprincipes

Basisprincipes

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Principe 1:

- Gebouwen in **Vlaanderen**
- Toegankelijkheidsnormen zijn vervat in voorwaarden voor toekenning **stedenbouwkundige vergunning** → vergunningsplicht
- Toepassingsgebied op **eigen perceel**
- Bestaande gebouwen **niet aanpassen!**

Basisprincipes

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Principe 2:

- Enkel voor **publiek toegankelijke gebouwen**
- Normen van toepassing voor **publiek toegankelijke delen** van het gebouw:
  - **Niet:** *personeelsruimten, technische ruimten, private ruimten in een appartement, bergingen, ...*
  - **Wel:** *wellnessruimte, dokterspraktijk, handelsruimte, verbruikruimte, onthaal, gemene delen in een appartementsgebouw, ...*

Situering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Principe 3:

- Toepassingsgebied enkel voor deel **waar werken gebeuren**:
  - ***Nieuwbouw/ uitbreiding*** = alle (nieuwe) publiek toegankelijke delen
  - ***Verbouwen*** = publiek toegankelijke delen waar werken aan gebeuren
- **Normen van toepassing als een element voorkomt**

Situering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Principe 4:

- Legt niet op om specifieke zaken te voorzien.
  - *Indien geen toilet → geen voorzien*
  - *Indien geen onthaalbalie → geen voorzien*
  - ...

Principe 5:

- Voor garantie toegankelijkheid **ruwbouw- en afwerkingsmaten** opgenomen
  - **Ruwbouwmaten:**
    - *Basis voor inschrijven in regelgeving (R.O.)*
    - *Controleerbaar op plan (o.a. door ambtenaar)*
    - *Plan toegevoegd bij de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning en dus afdwingbaar*
  - **Afwerkingsmaten:**
    - *Als aanvulling*
    - *Controleerbaar na uitvoering*
    - *Bouwovertreding kan vastgesteld worden*
    - *Minimale gebruikscriteria garanderen*

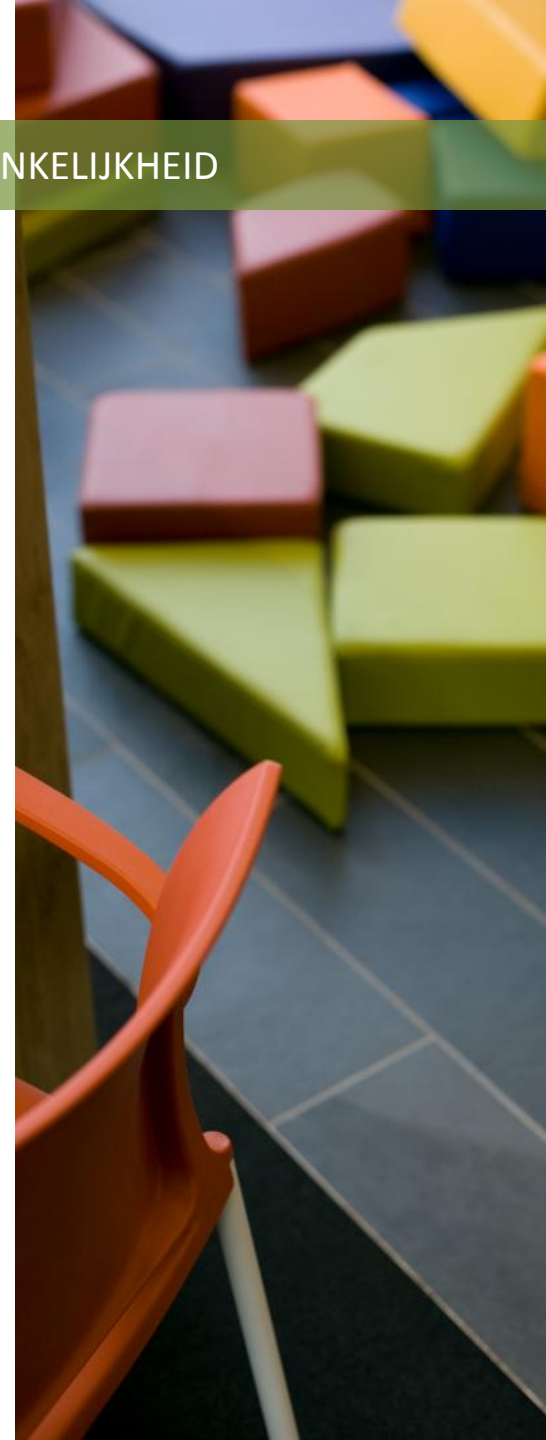

Situering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Algemeen

- ✓ Toegankelijkheid = voor iedereen, niet enkel voor 'rolstoelgebruiker'
- ✓ Toegankelijkheid = gelijkwaardige behandeling!

De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

De stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid

De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

I Definities (art. 1)

II Toepassingsgebied:

- Toepassen van de verordening of niet? (art. 2)
- Bepalen van het toepassingsgebied (Art. 3 t.e.m. 5)
- Bepalen van het specifiek toepassingsgebied (Art. 6 t.e.m. 10)

III Normen

- Algemene elementen (art. 11 t.e.m. 13)
- Looppaden (art. 14 t.e.m. 17)
- Niveauverschillen (art. 18 t.e.m. 21)
- Toegangen en deuropeningen (art. 22 t.e.m. 26)
- Parkeerplaatsen (art. 27)
- Vaste inrichtingselementen (art. 28 en 29)
- Aangepast karakter van constructies of delen van constructies (art. 29/1 t.e.m. 32)
- Afwijking en advisering (art. 33 t.e.m. 35)

IV Wijzigings- en overgangsbepalingen

- art. 35/1 t.e.m. 41

De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

De stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid

Wijzigingen toepassingsgebied

Wijzigingen toepassingsgebied

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Publiek toegankelijke gebouwen (algemeen)

Toepassingsgebied < 150m²:

- Verplaatst van art. 2 naar art. 3
- Aanvulling normen:
  - Toegangsdeur volledig
  - Toegangspad
  - Niveauverschillen t.h.v. toegangsdeur en toegangspad

Publiek toegankelijke oppervlakte	Draagkracht toepassingsgebied
< 150m ²	Zeer beperkt: Toegang tot gebouw: art. 10§1, art. 12 t.e.m. 14, art. 16, 18, 19, 22, 23, 24, 25 en 33

In werking vanaf 21/09/2011

Wijzigingen toepassingsgebied art. 3

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Publiek toegankelijke gebouwen (art. 3)

Publiek toegankelijke oppervlakte	Draagkracht toepassingsgebied
< 150m²	Zeer beperkt**: Toegang tot gebouw *(art. 10§1, art. 12 t.e.m. 14, art. 16, 18, 19, 22 t.e.m. 25 en 33)
150m² ≤ x ≤ 400m²	Beperkt: De gelijkvloerse* publiek toegankelijke delen van de constructie De niet-gelijkvloerse* publiek toegankelijke delen, tenzij een vertrek op een andere locatie eenzelfde functie vervult en voldoet
> 400m²	Uitgebreid: Alle* publiek toegankelijke delen van een constructie

*nieuw te bouwen, te herbouwen, te verbouwen of uit te breiden constructies of delen van de constructie

**in werking vanaf 21/09/2011

Wijzigingen toepassingsgebied

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Toeristische verblijfsaccommodaties

Toepassingsgebied ≤ 10 accommodaties:

- Wijziging aftoetsingscriteria:

Aantal accommodaties	Draagkracht toepassingsgebied	
≤ 10	Verbruiksruimte* $\leq 150\text{m}^2$	Niet voldoen
	Verbruiksruimte* $> 150\text{m}^2$	Beperkt: Gelijkvloerse en niet gelijkvloers publiek toegankelijke verbruiksruimtes, tenzij een vertrek op een andere locatie eenzelfde functie vervult of voldoet + bijhorend sanitair en de weg ernaar toe

*Voor het berekenen van deze oppervlakte dienen alle gelijkvloerse en de niet-gelijkvloerse delen samengeteld te worden.

Wijzigingen toepassingsgebied art. 4

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Toeristische verblijfsaccommodatie (art. 4)

Aantal accommodaties	Draagkracht toepassingsgebied	
≤ 10	Verbruiksruimte** ≤ 150m²	Niet voldoen
	Verbruiksruimte** > 150m²	Beperkt: Gelijkvloerse* en niet gelijkvloerse* publiek toegankelijke verbruiksruimtes, tenzij een vertrek op een andere locatie eenzelfde functie vervult of voldoet + bijhorend sanitair en de weg ernaar toe
>10	Uitgebreid: Alle* gemeenschappelijke delen, incl. de toegangsdeuren tot elke accommodatie 4%, met min. van 1, van elke accommodatievorm is aangepast	

* Nieuw te bouwen, te herbouwen, te verbouwen of uit te breiden constructies of delen van de constructie

**Voor het berekenen van deze oppervlakte dienen alle gelijkvloerse en de niet-gelijkvloerse delen samengeteld te worden.

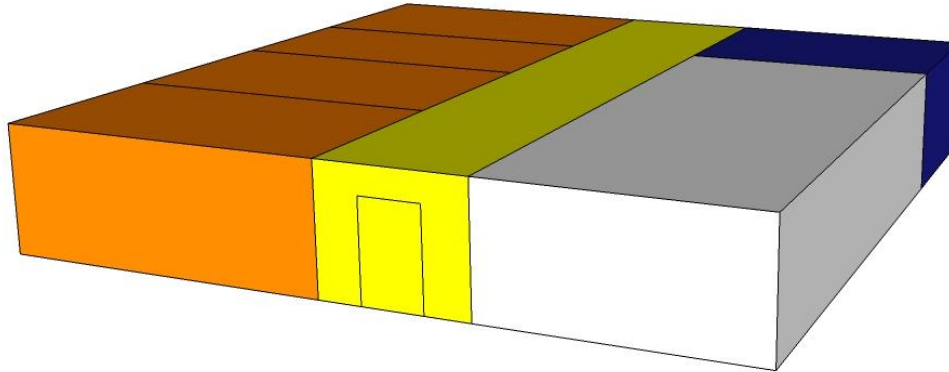
Wijzigingen toepassingsgebied

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 1 toepassingsgebied:

Hotel:

- Max. 10 accommodaties
- Verbruiksruijnte > 150m²

Oranje: accommodaties

Geel: weg naar verbruiksruijnte en sanitair

Blauw: sanitair

Wit: verbruiksruijnte

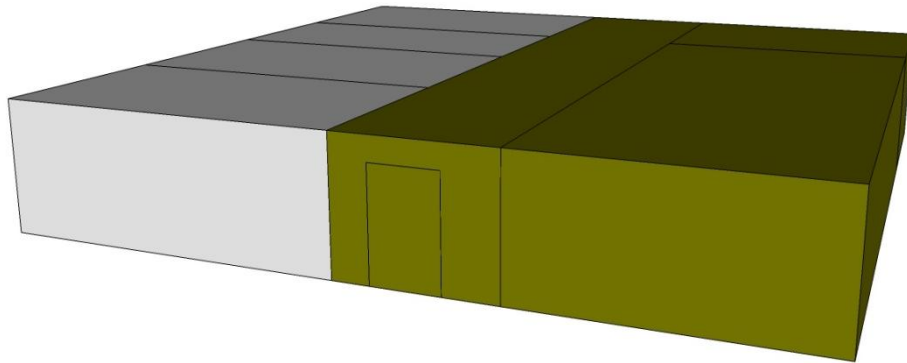
Wijzigingen toepassingsgebied

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 1 toepassingsgebied:

Hotel:

- Max. 10 accommodaties
- Verbruiksruimte > 150m²

Groen: moet voldoen aan regelgeving

Grijs: moet niet voldoen aan regelgeving

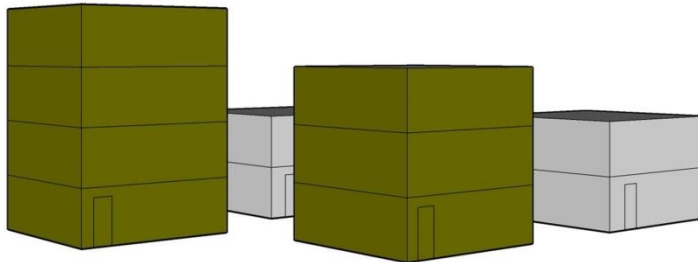
De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

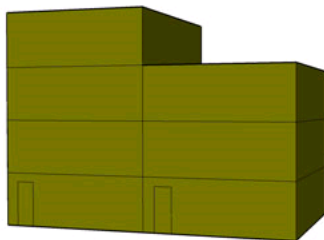
Meergezinswoningen, studentenhuizen, ...

Verduidelijking doelstelling toepassingsgebied:

- Groepswoningbouw geschrapt
- Opsplitsing door meerdere toegangen:
  - Verschillende gebouwen, niet aansluitend → **elk gebouw apart**

- Verschillende gebouwen, aaneensluitend → **alles samen**

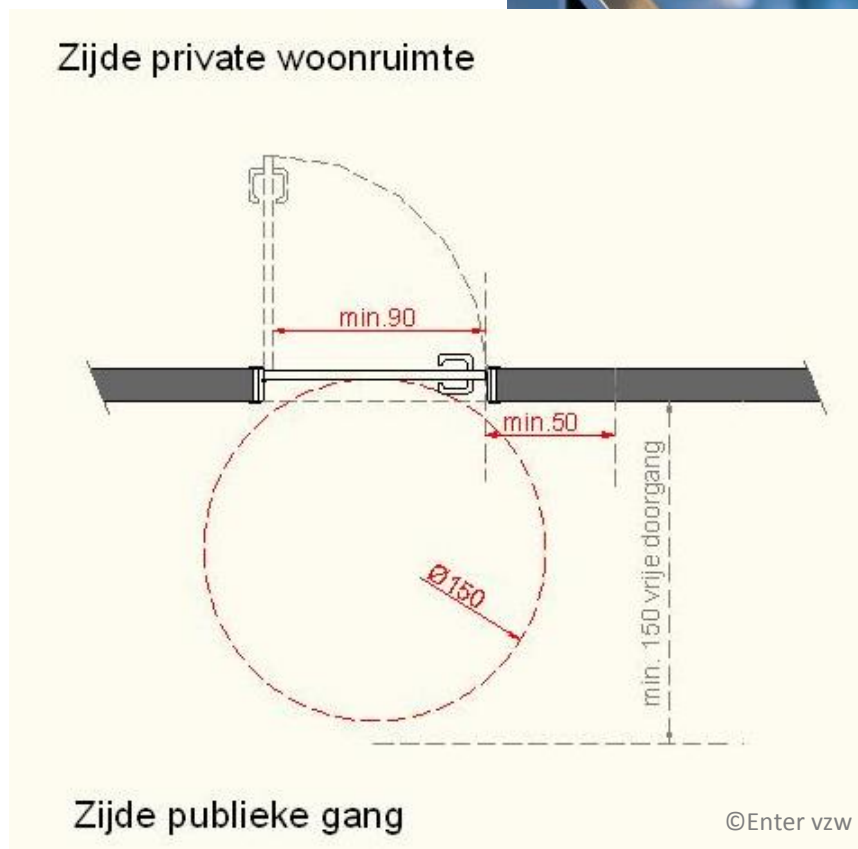
De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Meergezinswoningen, studentenhuizen, ...

Verduidelijking doelstelling toepassingsgebied:

- Private zijde deuren uitgesloten

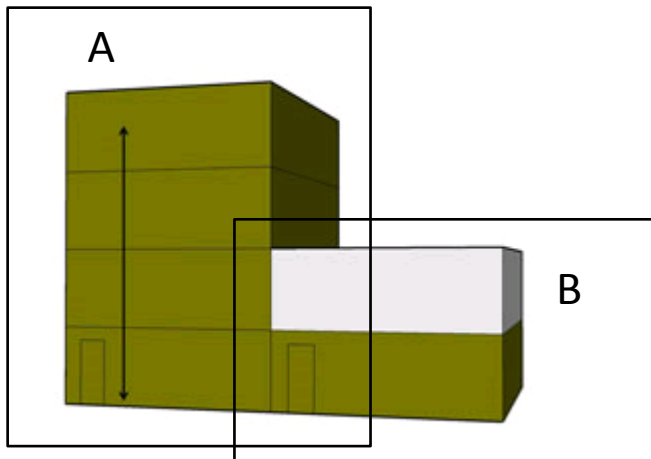
De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Meergezinswoningen, studentenhuizen, ...

Verduidelijking doelstelling toepassingsgebied:

- Verduidelijking toepassing normen verdiepingen

Deel A: niveaus toegangsdeuren > 2 → alles

Deel B: niveaus toegangsdeuren ≤ 2 → gelijkvloers

De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Meergezinswoningen, studentenhuizen,...

Overgangsmaatregel toepassingsgebied:

- Vanaf 01/01/2013: art. 5
- Na 31/03/2011 en tot 31/12/2012: **art. 35/1,§1**
  - Min. 6 wooneenheden/20 kamers +
    - Exact 3 niveaus (toegangsdeuren): **enkel gelijkvloers**
    - meer dan 3 niveaus (toegangsdeuren): **volledig**

Wijzigings- en overgangsbepalingen

Art. 35/1: meergezinswoningen

Wonen (art. 5)

Type gebouw	Aantal WE + niveaus met toegangsdeuren	Draagkracht toepassingsgebied vergunningsaanvragen vanaf 31/03/2011 en voor 1/1/2013	Draagkracht toepassingsgebied vergunningsaanvragen vanaf 1/1/2013
Meergezinswoningen	≥ 6 wooneenheden & toegangsdeuren over exact 3 niveaus	Beperkt: Gemeenschappelijke* delen, incl. de publieke zijde van de toegangsdeuren tot elke wooneenheid op het gelijkvloers , met uitzondering van trappen naar andere niveaus Voor die onderdelen van het gebouw met toegangsdeuren tot 2 of minder dan 2 niveaus dient enkel het gelijkvloers te voldoen	Uitgebreid: alle* gemeenschappelijke delen, incl. de publieke zijde van de toegangsdeuren tot elke wooneenheid
	≥ 6 wooneenheden & toegangsdeuren over meer dan 3 niveaus	Uitgebreid: alle* gemeenschappelijke delen, incl. de publieke zijde van de toegangsdeuren tot elke wooneenheid Voor die onderdelen van het gebouw met toegangsdeuren tot 2 of minder dan 2 niveaus dient enkel het gelijkvloers te voldoen	Voor die onderdelen van het gebouw met toegangsdeuren tot 2 of minder dan 2 niveaus dient enkel het gelijkvloers te voldoen

* nieuw te bouwen, te herbouwen, te verbouwen of uit te breiden constructies of delen van de constructie

Wijzigings- en overgangsbepalingen

Art. 35/1: kamerwoningen, ...

Wonen (art. 5)

Type gebouw	Aantal kamers + niveaus met toegangsdeuren	Draagkracht toepassingsgebied vergunningsaanvragen vanaf 31/03/2011 en voor 1/1/2013	Draagkracht toepassingsgebied vergunningsaanvragen vanaf 1/1/2013
Kamerwoningen, studentenhuizen en studentengemeenschapshuizen	≥ 20 kamers & toegangsdeuren over exact 3 niveaus	Beperkt: Gemeenschappelijke* delen, incl. de publieke zijde van de toegangsdeuren tot elke kamer op het gelijkvloers , met uitzondering van trappen naar andere niveaus Voor die onderdelen van het gebouw met toegangsdeuren tot 2 of minder dan 2 niveaus dient enkel het gelijkvloers te voldoen	Uitgebreid: alle* gemeenschappelijke delen, incl. de publieke zijde van de toegangsdeuren tot elke kamer Voor die onderdelen van het gebouw met toegangsdeuren tot 2 of minder dan 2 niveaus dient enkel het gelijkvloers te voldoen
	≥ 20 kamers & toegangsdeuren over meer dan 3 niveaus	Uitgebreid: alle* gemeenschappelijke delen, incl. de publieke zijde van de toegangsdeuren tot elke kamer Voor die onderdelen van het gebouw met toegangsdeuren tot 2 of minder dan 2 niveaus dient enkel het gelijkvloers te voldoen	

* nieuw te bouwen, te herbouwen, te verbouwen of uit te breiden constructies of delen van de constructie

Wijzigings- en overgangsbepalingen

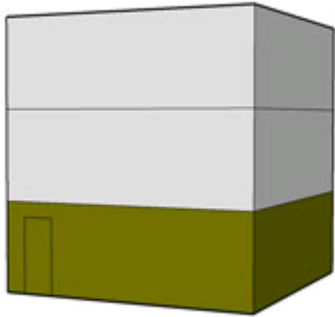
WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 1 overgangmaatregel:

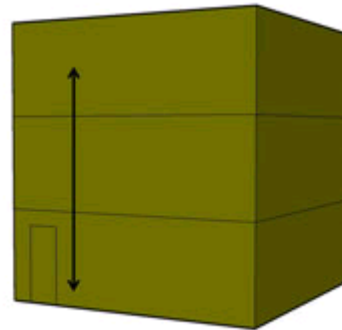
Meergezinswoning:

- Min. 6 wooneenheden
- Toegangsdeuren over exact 3 niveaus

Van 31/ 03/2011 tot 31/12/2012:

Vanaf 01/01/2013:

Groen: moet voldoen aan regelgeving
Grijs: moet niet voldoen aan regelgeving

Wijzigings- en overgangsbepalingen

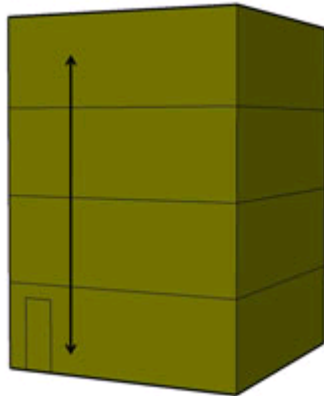
WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 2 overgangmaatregel:

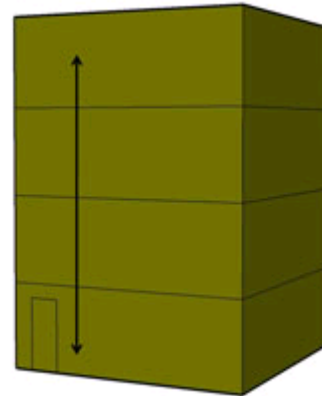
Meergezinswoning:

- Min. 6 wooneenheden
- Toegangsdeuren over meer dan 3 niveaus

Van 31/ 03/2011 tot 31/12/2012:

Vanaf 01/01/2013:

Groen: moet voldoen aan regelgeving
Grijs: moet niet voldoen aan regelgeving

Wijzigings- en overgangsbepalingen

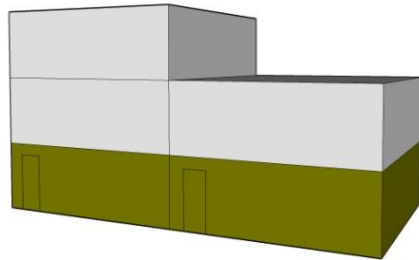
WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 3 overgangmaatregel:

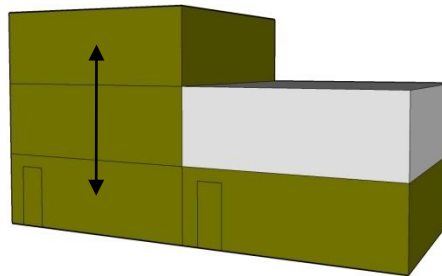
Studentenkamers, ...:

- Min. 20 kamers
- Toegangsdeuren over exact 3 niveaus
- Verschillende aaneensluitende delen

Van 31/ 03/2011 tot 31/12/2012:

Vanaf 01/01/2013:

Groen: moet voldoen aan regelgeving
Grijs: moet niet voldoen aan regelgeving

Wijzigings- en overgangsbepalingen

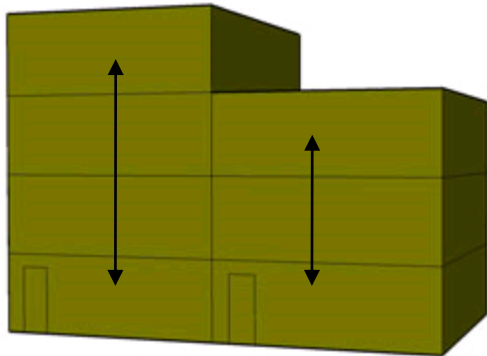
WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 4 overgangmaatregel:

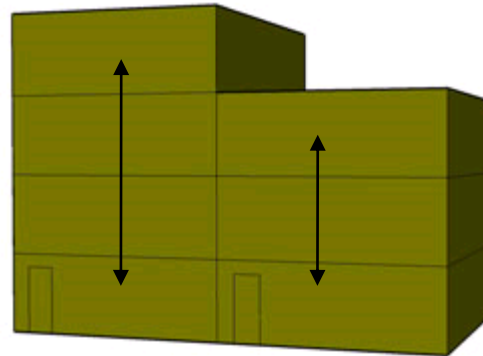
Studentenkamers, ...:

- Min. 20 kamers
- Toegangsdeuren over meer dan 3 niveaus
- Verschillende aaneensluitende delen

Van 31/ 03/2011 tot 31/12/2012:

Vanaf 01/01/2013:

Groen: moet voldoen aan regelgeving
Grijs: moet niet voldoen aan regelgeving

Wijzigings- en overgangsbepalingen

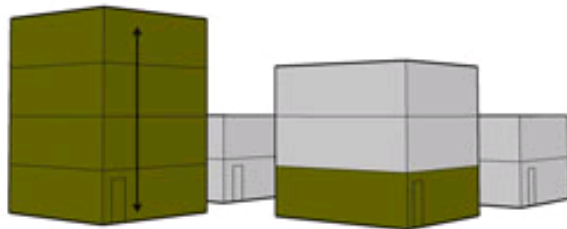
WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 5 overgangmaatregel:

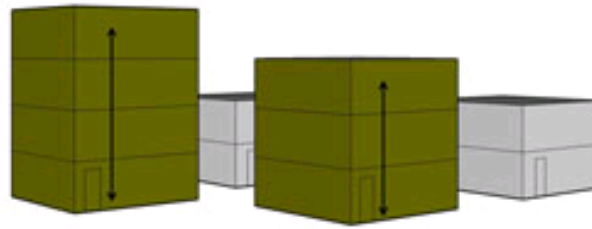
Meergezinswoning en studentenkamers:

- 2 blokken min. 6 wooneenheden (grote)
  - Toegangsdeuren over meer en exact 3 niveaus
- 2 blokken min. 20kamers (kleine)
  - Toegangsdeuren over 2 niveaus
- Verschillende gebouwen

Van 31/ 03/2011 tot 31/12/2012:

Vanaf 01/01/2013:

Groen: moet voldoen aan regelgeving

Grijs: moet niet voldoen aan regelgeving

Wijzigings- en overgangsbepalingen

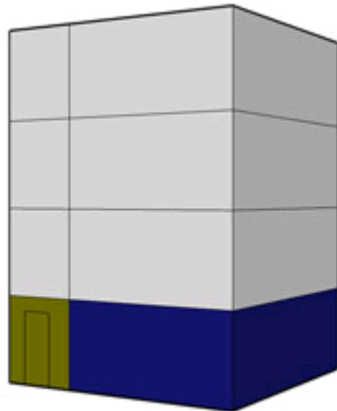
WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 6 overgangmaatregel:

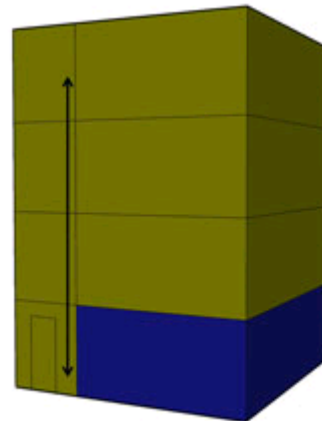
Meergezinswoning en commerciële ruimte:

- Handelsruimte op gelijkvloers
- Min. 6 wooneenheden
- Toegangsdeuren over exact 3 niveaus

Van 31/ 03/2011 tot 31/12/2012:

Vanaf 01/01/2013:

Groen: moet voldoen aan regelgeving
Grijs: moet niet voldoen aan regelgeving

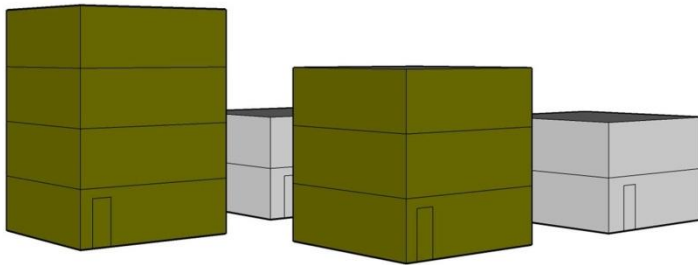
De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

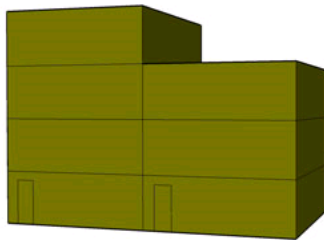
Gezondheids- en welzijnsinstellingen, ...

Verduidelijking doelstelling toepassingsgebied:

- Opsplitsing door meerdere toegangen:
  - Verschillende gebouwen, niet aansluitend → **elk gebouw apart**

- Verschillende gebouwen, aaneensluitend → **alles samen**

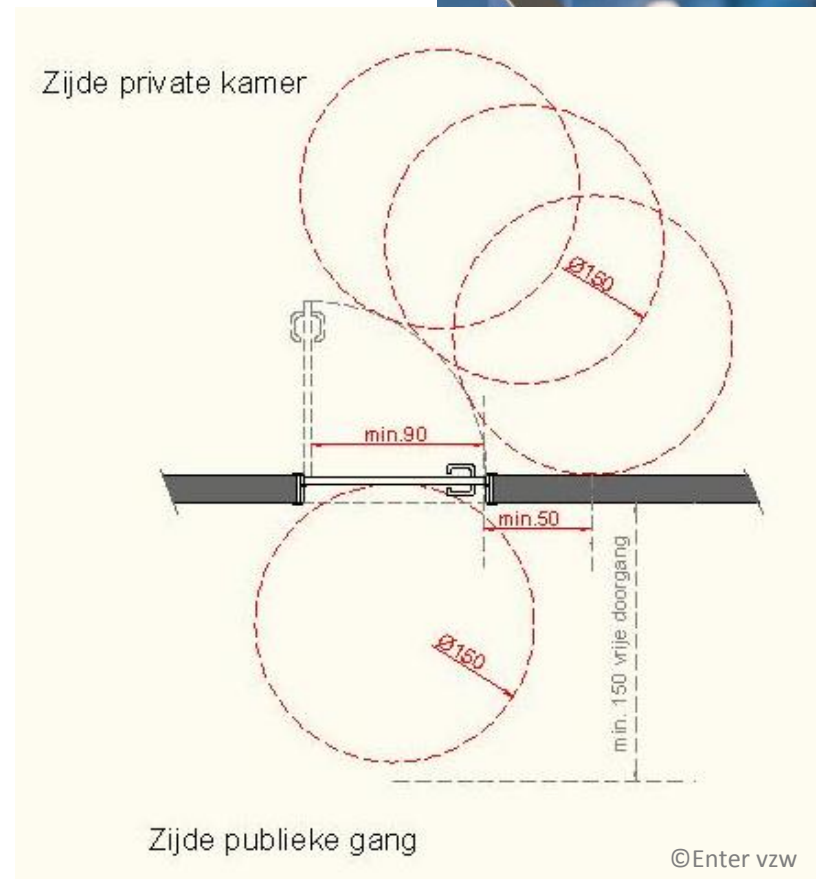
De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Gezondheids- en welzijnsinstellingen, ...

Verduidelijking doelstelling toepassingsgebied:

- Private en publieke zijde deuren ongewijzigd!

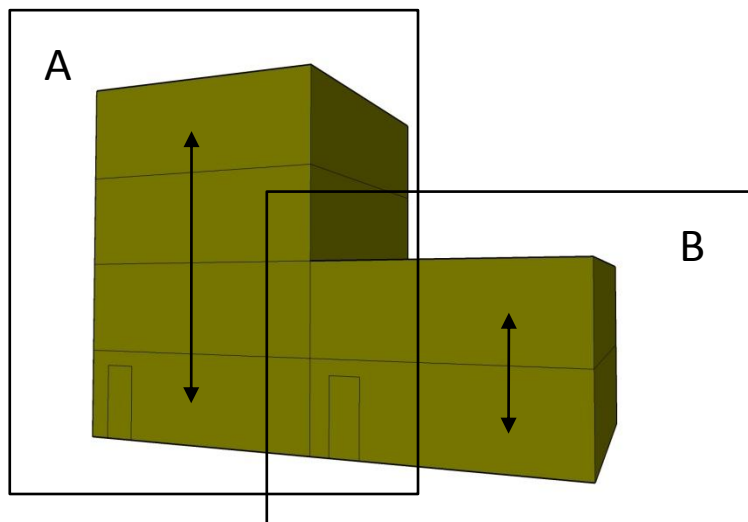
De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Gezondheids- en welzijnsinstellingen, ...

Verduidelijking doelstelling toepassingsgebied:

- Toepassing normen verdiepingen ongewijzigd!

Deel A: niveaus toegangsdeuren > 2 → alles

Deel B: niveaus toegangsdeuren ≤ 2 → alles

De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Gezondheids- en welzijnsinstellingen, ...

Overgangsmaatregel toepassingsgebied:

- Vanaf 03/01/2013: art. 5
- Na 31/03/2011 en tot 31/12/2012: **art. 35/1, §2**
  - Min. 20 wooneenheden/ kamers +
    - Exact 3 niveaus (toegangsdeuren): **enkel gelijkvloers**
    - meer dan 3 niveaus (toegangsdeuren): **volledig voldoen**

Wijzigings- en overgangsbepalingen

Art. 35/1: gezondheid- en welzijnsinstellingen, ...

Wonen (art. 5)

Type gebouw	Aantal WE/kamers + niveaus met toegangsdeuren	Draagkracht toepassingsgebied vergunningsaanvragen vanaf 31/03/2011 en voor 1/1/2013	Draagkracht toepassingsgebied vergunningsaanvragen vanaf 1/1/2013
Gezondheid- en welzijnsinstellingen, internaten & strafinrichtingen	≥ 20 kamers/wooneenheden & toegangsdeuren over exact 3 niveaus	Beperkt: Gemeenschappelijke delen*, incl. de toegangsdeuren tot elke kamer of wooneenheid op het gelijkvloers, met uitzondering van trappen naar andere niveaus	Uitgebreid: alle* gemeenschappelijke delen, incl. de toegangsdeuren tot elke kamer of wooneenheid
	≥ 20 kamers of wooneenheden & toegangsdeuren over meer dan 3 niveaus	Uitgebreid: alle* gemeenschappelijke delen, incl. de toegangsdeuren tot elke kamer of wooneenheid	

* nieuw te bouwen, te herbouwen, te verbouwen of uit te breiden constructies of delen van de constructie

Wijzigings- en overgangsbepalingen

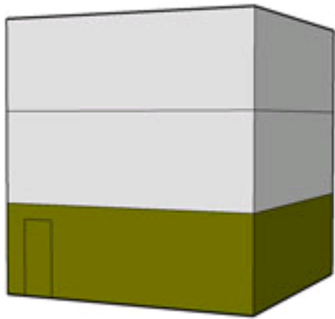
WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 1 overgangmaatregel:

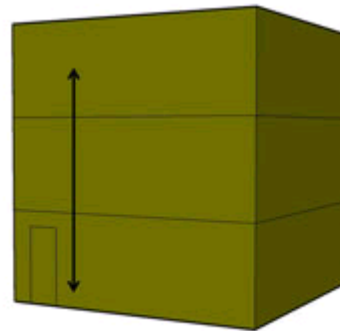
Gezondheids- en welzijnsinstellingen, ...:

- Min. 20 kamers/ wooneenheden
- Toegangsdeuren over exact 3 niveaus

Van 31/ 03/2011 tot 31/12/2012:

Vanaf 01/01/2013:

Groen: moet voldoen aan regelgeving

Grijs: moet niet voldoen aan regelgeving

Wijzigings- en overgangsbepalingen

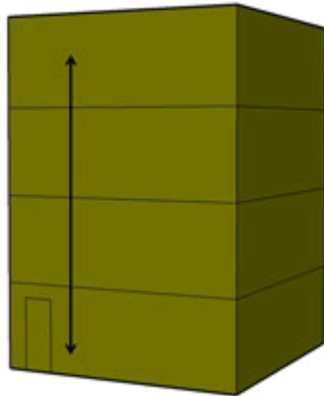
WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 2 overgangmaatregel:

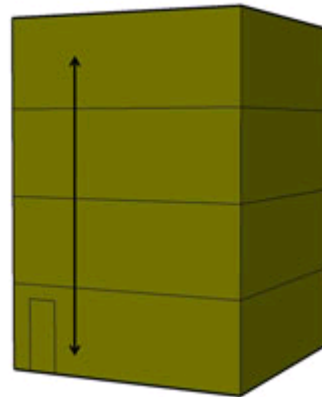
Gezondheids- en welzijnsinstellingen, ...:

- Min. 20 kamers/ wooneenheden
- Toegangsdeuren over meer dan 3 niveaus

Van 31/ 03/2011 tot 31/12/2012:

Vanaf 01/01/2013:

Groen: moet voldoen aan regelgeving

Grijs: moet niet voldoen aan regelgeving

Wijzigings- en overgangsbepalingen

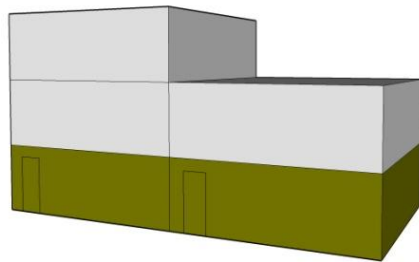
WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 3 overgangmaatregel:

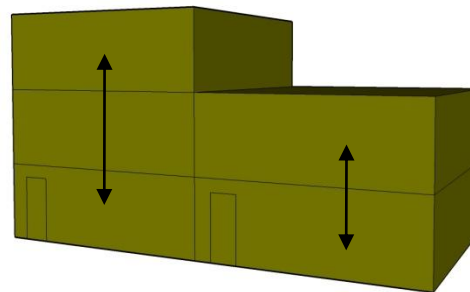
Gezondheids- en welzijnsinstellingen, ...:

- Min. 20 kamers/ wooneenheden
- Toegangsdeuren over exact 3 niveaus
- Verschillende aaneensluitende delen

Van 31/ 03/2011 tot 31/12/2012:

Vanaf 01/01/2013:

Groen: moet voldoen aan regelgeving
Grijs: moet niet voldoen aan regelgeving

Wijzigings- en overgangsbepalingen

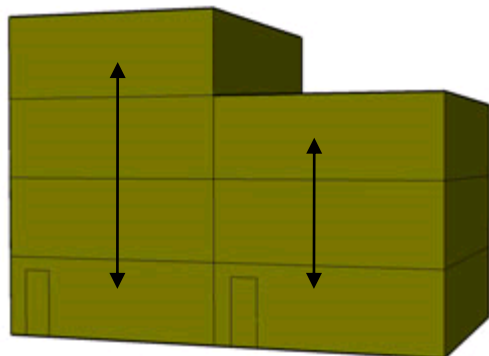
WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld 4 overgangmaatregel:

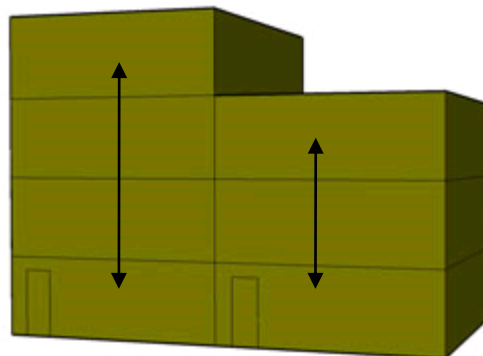
Gezondheids- en welzijnsinstellingen, ...:

- Min. 20 kamers/ wooneenheden
- Toegangsdeuren over meer dan 3 niveaus
- Verschillende aaneensluitende delen

Van 31/ 03/2011 tot 31/12/2012:

Vanaf 01/01/2013:

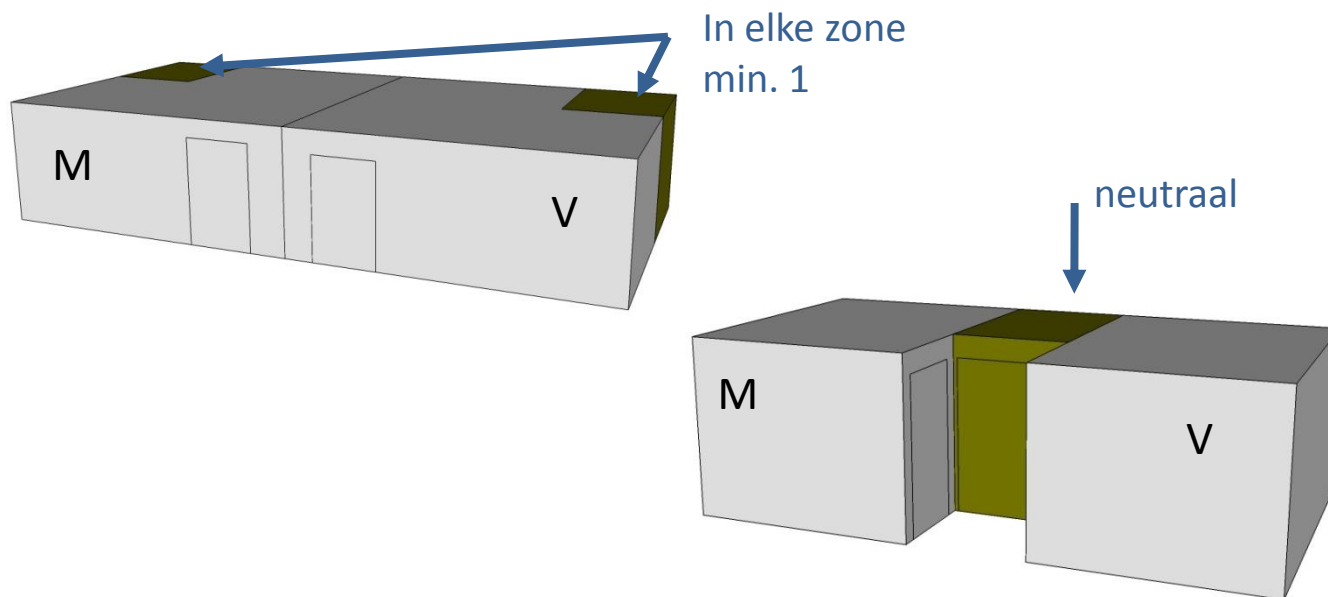
Groen: moet voldoen aan regelgeving
Grijs: moet niet voldoen aan regelgeving

Pashokjes, kleedruimten en sanitaire ruimten

Bijsturing doelstelling:

- Artikels verplaatst naar art. 29/1 en 29/2
- Wijziging i.f.v. ligging:
  - Ofwel min. 1 in zone man/vrouw
  - Ofwel min. 1 in een neutrale zone (unisex)

De stedenbouwkundige verordening

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

De stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid

Wijzigingen normen

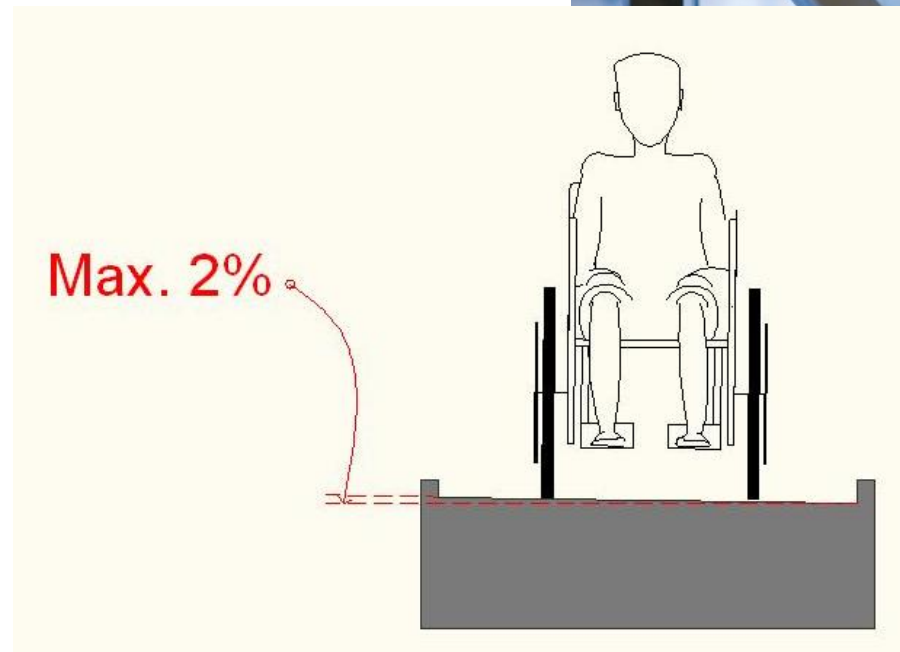
Normen

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Looppaden

Verduidelijking:

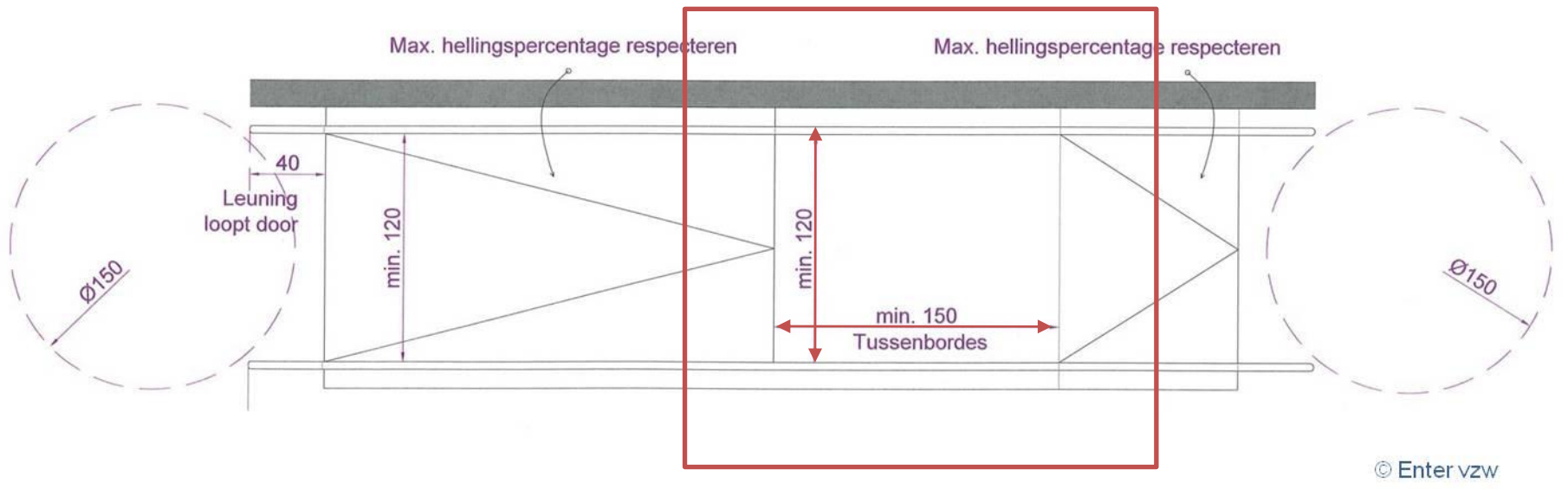
- Alle looppaden mogen dwars hellen i.f.v. normale afwatering

Niveaoverschillen: hellingen

Wijziging normen:

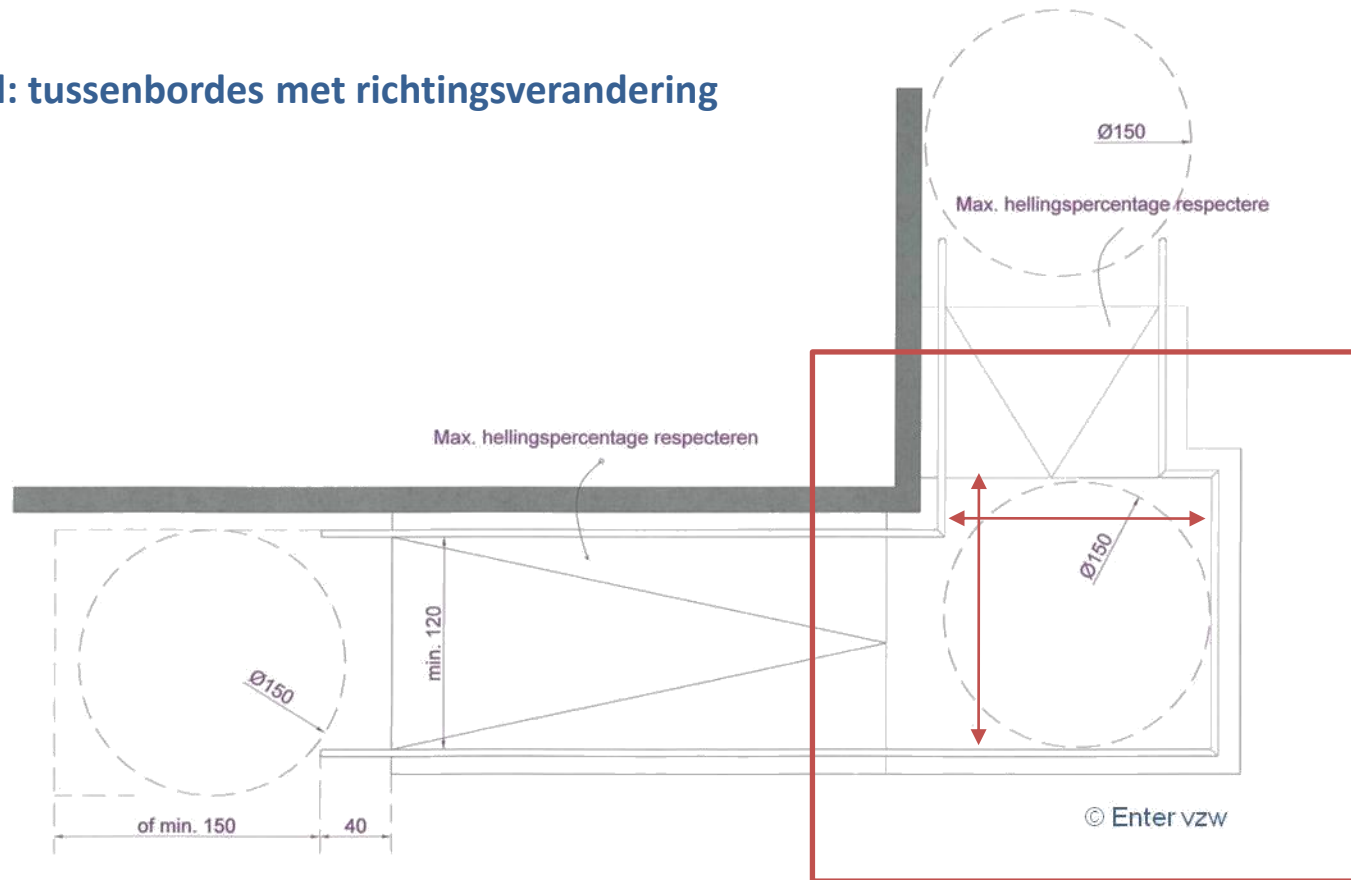
- Wijziging afmetingen tussenbordes:
  - Min. 120x150cm
  - Bij richtingsveranderingen min. 150x150cm

Normen niveaoverschillen – algemeen

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Planvoorbeeld: tussenbordes met richtingsverandering

- Vrije draairuimte voor en na: max. 2% hellen ifv normale afwatering in één richting
- Tussenbordes min. 1,50m x 1,50m

Niveaoverschillen: trappen

Verduidelijking en aanvulling:

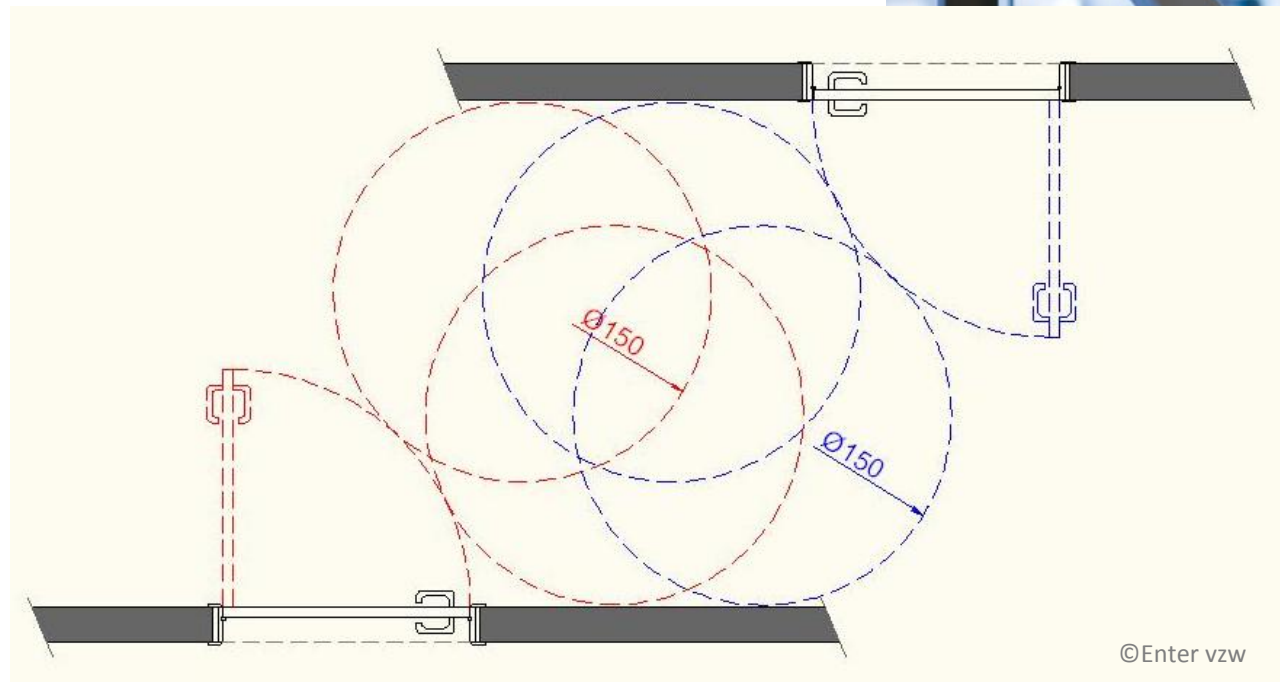
- Verduidelijking tekst i.f.v. vrije breedte trap
- Meergezinswoningen, kamerwoningen, studentenhuizen of studentengemeenschapshuizen, ...:
  - indien lift volgens art. 21 → criteria trappen vervallen

Toegangen en deuropeningen

Wijziging en aanvulling:

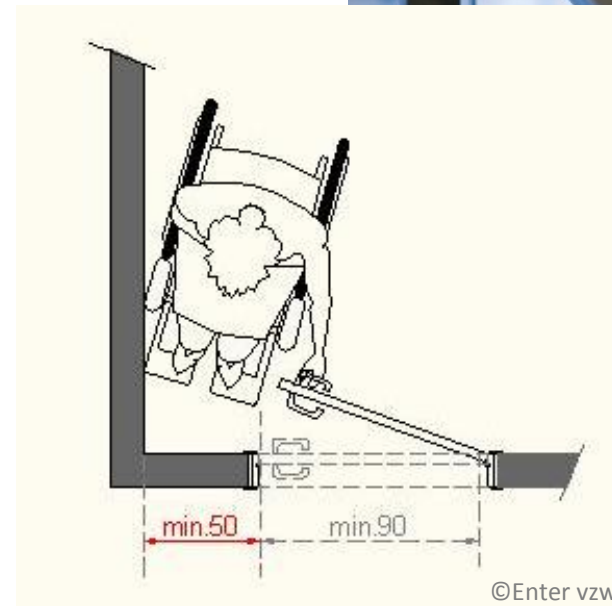
- Vrije hoogte na afwerking 2,10 cm > 2,09 cm
- Uitsluiting criteria deuren naar gesloten trappenhallen:
  - draairuimte en vrije opstelruimte t.h.v. de deuren
- Draairuimtes meerdere deuren mogen overlappen

Toegangen en deuropeningen

Wijziging en aanvulling:

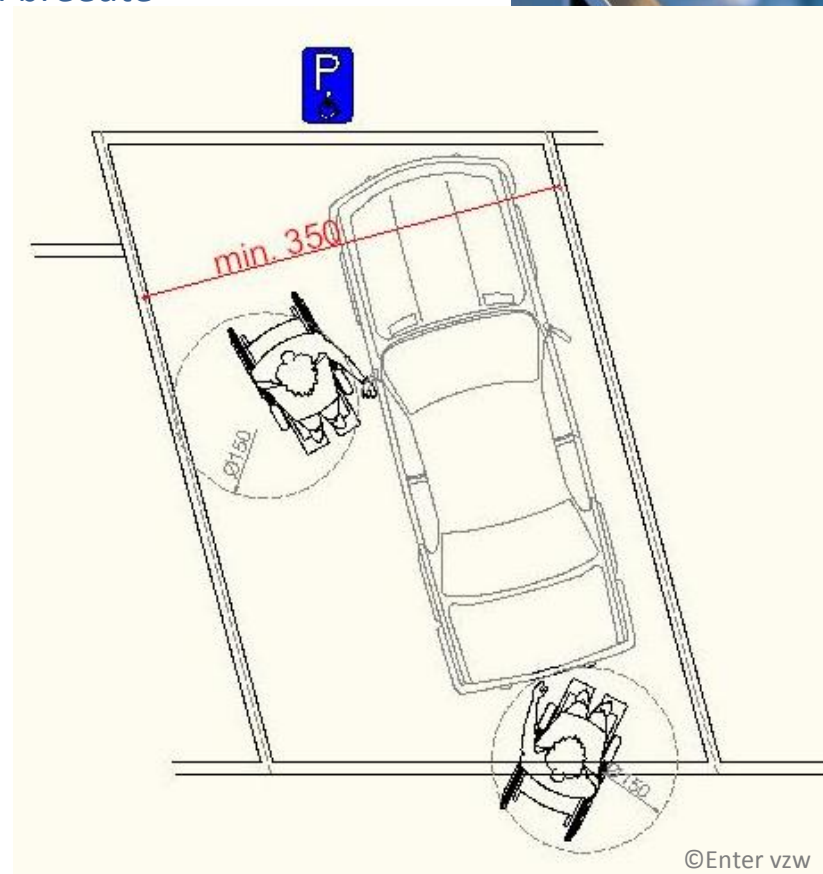
- Vrije opstelruimte 45cm na afwerking > 50cm

Parkeerplaatsen

Wijziging norm schuinparkeren:

- Afmetingen min. 350x600cm > min. 350cm breedte
- Correctie referentie andere regelgevingen

Vaste inrichtingselementen

Verduidelijking doelstelling onthaalelementen:

- Wijziging aanwezigheid verlaagd gedeelte: één > alle elementen

Vaste inrichtingselementen

Verduidelijking doelstelling aantal zitplaatsen:

- Vrije ruimtes te voorzien in elke ruimte
- Verduidelijking berekening aantallen:

Publiek toegankelijk gebouw

De constructie beschikt over een zitplaatsen voor toeschouwers of toehoorders (Art. 29)

< 50 zitplaatsen	50 tot en met 99 zitplaatsen	≥ 100
2 vrije ruimtes* reserveren voor personen met een handicap, in elke ruimte waar een voorstelling wordt aangeboden	2 + 1 extra vrije ruimte* voorzien voor personen met een handicap, in elke ruimte waar een voorstelling wordt aangeboden	3 + per extra groep van 50 zitplaatsen, 1 extra vrije ruimte* voorzien voor personen met een handicap, in elke ruimte waar een voorstelling wordt aangeboden

*Als het totaal aantal nieuw te bouwen, te herbouwen, te verbouwen of uit te breiden zitplaatsen minder bedraagt dan de te reserveren vrije ruimtes voor personen met een handicap, beperkt die verplichting zich tot de nieuw te bouwen, te herbouwen of uit te breiden zitplaatsen.

Afwijkingen en advisering

Verduidelijking algemeen:

- Afwijkingen in navolging van art. 33 en/of 34
- Concretisering: start periode 30 dagen bij adviesvraag
  - Dag na ontvangst adviesvraag

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Praktijkinstrumenten voor architect en ambtenaar

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Overzicht instrumenten

Praktijkinstrumenten				
	Voorbespreking	Ontwerp	Vergunningsaanvraag	Uitvoering
Brochure	x			x
Handboek	x	x		x
Quickscan		x		
Checklist		x	x	
Advies	x	x	x	x
Bijlagen SV	x	x		

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Instrumenten als hulp voor de architect/ ontwerper binnen het bouwproces:

- ✓ **Voorbespreking (architect - bouwheer)**
  - Brochure:
    - informeren bouwheer
  - Handboek (website):
    - Visie, waarom toegankelijkheid belangrijk is
  - Quicksan:
    - Van in opdracht/conceptfase
    - Wat moet ik doen? Overzicht waarmee je mogelijks rekening moet houden
  - Advisering:
    - Vanaf de start concrete begeleiding

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Instrumenten als hulp voor de architect/ ontwerper binnen het bouwproces:

- ✓ **Ontwerp en uitvoering:**
  - Brochure:
    - Informeren uitvoerders
  - Handboek (website):
    - Normen, waarom toepassen, voorbeelden, ...
  - Quickscan/ checklist:
    - Overzicht waarmee je rekening moet houden
  - Bijlagen verordening:
    - Verslag aan regering (voor interpretatie)
    - Verslag aan de regering wijzigingen (voor interpretatie)
  - Advisering:
    - Begeleiding voor wegwerpen knelpunten, productinformatie, ...

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Instrumenten als hulp voor de architect/ ontwerper binnen het bouwproces:

- ✓ **Bouwvergunning:**
  - Checklist:
    - Toevoegen bij vergunningsaanvraag
  - Advisering:
    - Indien verplicht binnen regelgeving

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Brochure

o.a. toepassing in een notendop, integrale gecoördineerde tekst

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Handboek "Toegankelijkheid publieke gebouwen"

o.a. inspiratiebron met aanbevelingen, hoe en waarom, voorbeelden, ...
Regelgeving met integrale tekst, achtergrond, checklist en quickscan,
Informatievragen, nieuwsbrief, faq, ...

www.toegankelijkgebouw.be

The screenshot displays the website's interface with the following elements:

- Header:** "HANDBOEK TOEGANKELIJKHEID PUBLIEKE GEBOUWEN" with a navigation menu: Home | Handboek | Regelgeving | Lexicon | Faq | Contact.
- Left Column:**
  - Quote: "Toegankelijkheid en design hand in hand!"
  - Menu items: Basisvisie, Toegankelijkheid, Universal Design, Nieuws.
  - Logo of the Flemish Government.
  - Text: "Een manifestatie van Gelijke Kansen in Vlaanderen" and "Enter vzw".
- Right Column:**
  - Section: "UW CREATIEVE UITDAGING!" with a sub-header "Toegankelijkheid, een uitdaging voor ontwerpers van de toekomst!".
  - Bullet points: Praktische informatie; Goede voorbeelden; Aanbevelingen voor ontwerp en uitvoering; Toelichting rond het hoe, wat en waarom; Tool voor de praktijk; Regelgeving.
  - Text: "... en nog veel meer".
  - Logos for "Enter" and "Stedenbouwkundige Verordening".
  - Section: "VRAAG UW BROCHURE AAN!" with a sub-header "Lees alles over de nieuwe Stedenbouwkundige Verordening betreffende Toegankelijkheid." and a link "Lees verder >>".
  - Section: "DOWNLOAD DE PRESENTATIE VAN HET INFOMOMENT 20 OKTOBER 2009" with a sub-header "Op 20 oktober 2009 vond in het Vlaams Parlement het Vlaams infomoment plaats rond de nieuwe stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid." and a link "Lees verder >>".
- Image:** A graphic showing a person icon, a woman icon, and a right-pointing arrow.
- Footer:** "distributie • een Heliconix vzw-site".

"Toegankelijkheid en design hand in hand!"

Basisvisie

Toegankelijkheid

Universal Design

Nieuws

Een realisatie van
 Gelijke Kansen in Vlaanderen
 en Enter vzw

UW CREATIEVE UITDAGING!

Toegankelijkheid, een uitdaging voor ontwerpers van de toekomst!

- Praktische informatie;
- Goede voorbeelden;
- Aanbevelingen voor ontwerp en uitvoering;
- Toelichting rond het hoe, wat en waarom;
- Tool voor de praktijk;
- Regelgeving.

... en nog veel meer!

NIEUWS

Schrijf in op de nieuwsbrief!

[Schrijf nu in op onze nieuwsbrief >>](#)

Wijzigingen van de verordening sinds 31 maart 2011 van kracht

[Lees meer over de wijzigingen en het wijzigingsproces van de verordening toegankelijkheid >>](#)

Wijzigingen, geen nood! Sinds 31 maart zijn ook de quickscan en de checklist aangepast!

[Ga naar de digitale checklist >>](#)

De brochure rond de Vlaamse stedenbouwkundige verordening, nu vernieuwd!

[Vraag de vernieuwde brochure aan >>](#)

"Wettelijke bepalingen en toegankelijkheid."

Integrale tekst

Wijzigingen

Achtergrond

Checklist

Advies

Rond Vlaanderen

Downloads

Een realisatie van
Gelijke Kansen in Vlaanderen
en Enter vzw

WIJZIGINGEN REGELGEVING TOEGANKELIJKHEID 31 MAART 2011 VAN KRACHT!

Op 1 maart 2010 is de nieuwe regelgeving betreffende toegankelijkheid van publieke gebouwen in Vlaanderen in werking getreden (Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening betreffende toegankelijkheid van 5 juni 2009).

Aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning moeten vanaf dan (indieningsdatum dossier) voldoen aan de criteria die deze verordening voorschrijft.

Sinds 31/03/2011 zijn er een aantal wijzigingen van de verordening toegankelijkheid van kracht.

In dit deel van de website kan u heel wat praktische informatie terugvinden met betrekking tot deze regelgeving:

- volledige inhoud van de regelgeving met toelichtingen,
- meer informatie over waar u terecht kan voor advies,
- tools om de ontwerper te ondersteunen,
- ...

[Ga naar de concrete inhoud van de regelgeving >>](#)

[Ga naar de pagina waar u de integrale tekst van de verordening kan downloaden >>](#)

[Lees meer over het wijzigingsproces en de grootste wijzigingen van de verordening toegankelijkheid >>](#)

"Meer informatie."

Integrale tekst

Wijzigingen

Achtergrond

Checklist

Advies

Rond Vlaanderen

Downloads ▼

*Een realisatie van
Gelijke Kansen in Vlaanderen
en Enter vzw*

DOWNLOADS REGELGEVING

De **integrale tekst van de wijzigingen** van de 'Stedenbouwkundige Verordening betreffende Toegankelijkheid' die **sinds 31/03/2011 van kracht** is:

- [Het definitief goedgekeurd wijzigingsbesluit \(nieuw venster\)](#)
- [De gecoördineerde versie van de verordening \(nieuw venster\)](#)
- [Het verslag aan de Vlaamse regering bij het definitief goedgekeurd wijzigingsbesluit \(nieuw venster\)](#)

De **oorspronkelijke integrale tekst** van de 'Stedenbouwkundige Verordening betreffende Toegankelijkheid' die sinds 1 maart 2010 van kracht was:

- [Stedenbouwkundige Verordening betreffende Toegankelijkheid \(nieuw venster\)](#)
- [Verslag aan de Regering bij de Stedenbouwkundige Verordening betreffende toegankelijkheid \(nieuw venster\)](#)

"Aanpassingen en verduidelijkingen."

Integrale tekst

Wijzigingen ▼

Achtergrond

Checklist

Advies

Rond Vlaanderen

Downloads

Een realisatie van
Gelijke Kansen in Vlaanderen
en Enter vzw

Wijzigingen verordening toegankelijkheid!

Wijzigingsproces

WIJZIGINGEN VERORDENING TOEGANKELIJKHEID!

Op 31 maart 2011 treedt de gewijzigde Vlaamse stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid in werking.

[Ga naar de pagina waar de gewijzigde teksten van de verordening te downloaden zijn>>](#)

De belangrijkste wijzigingen in een notendop:

- ▶ **Toeristische verblijfsaccommodaties:** voortaan zal de grootte van de verbruiksruimte van doorslaggevend belang zijn voor het bepalen van het toepassingsgebied bij kleinere verblijfsaccommodaties (maximaal 10 accommodaties).
- ▶ De bepalingen betreffende **groepswooningbouw** werden geschrapt uit de verordening. In het geval van groepswooningbouw zullen de verschillende woongebouwen vanaf nu elk apart bekeken worden (ook al zijn ze gelegen op één perceel).
- ▶ Voor alle gebouwentypes van artikel 5 (**meergezinswoningen, kamerwoningen, studentenhuizen, studentengemeenschapshuizen, gezondheidsinstellingen en welzijnsinstellingen met kamers of wooneenheden, internaten en strafinrichtingen**) wordt een bijkomende overgangsmaatregel ingevoerd, zodanig dat tijdelijk

*"Toegankelijkheid is
meer dan centimeters
alleen!"*

(Loop)routes

Parkeren

Toegang(en)

Niveaoverschillen

Sanitair

Inrichting

Signalisatie

*Een realisatie van
Gelijke Kansen in Vlaanderen
en Enter vzw*

INSPIRATIE EN ONDERSTEUNING!

Het handboek wil:

- Niet beperken maar uitdagen;
- Inspireren tot creatieve oplossingen;
- Ondersteuning bieden aan ontwerpers;
- Een goede uitvoering in de praktijk bevorderen.

Het handboek omvat:

- Aanbevelingen uitgaande van maten na afwerking;
- Randcriteria voor ergonomisch en comfortabel gebruik;
- Toelichting over het hoe, wat en waarom;
- Praktijkvoorbeelden.

Opbouw handboek:

hoewel in dit handboek de items per thema uitgewerkt zijn worden zij allen, zowel de structurele als de cognitieve elementen, steeds aanzien als evenwaardige elementen in een ontwerp- en bouwproces.

Het handboek is opgebouwd uit 7 hoofdthema's:
[\(loop\)route](#), [parkeren](#), [toegangen](#), [niveaoverschillen](#),
[sanitair](#), [inrichting](#) en [signalisatie](#).

Binnen elk thema zijn bijkomende subthema's opgenomen waarin de concrete aanbevelingen zijn uitgewerkt.

< ves

*"Multifunctioneel is
meer!"*

(Loop)routes

Parkeren

Toegang(en)

Niveaoverschillen

Sanitair ▼

TOILET

DOUCHE

WASTAFEL

KLEEDRUIMTEN

Inrichting

Signalisatie

*Een realisatie van
Gelijke Kansen in Vlaanderen
en Enter vzw*

onder andere een rolstoelsymbool aangebracht

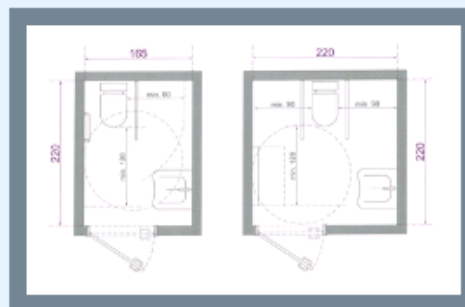
MINIMUM OPPERVLAKTE VAN DE RUIMTE

De minimale oppervlakte van een aangepast toilet is afhankelijk van de gebruikruimte die een rolstoelgebruiker nodig heeft.

Voor de dimensionering van de ruimte worden aan de opstelling van de toestellen gebruikruimtes gekoppeld. Naargelang de keuze van type en de plaats van de toestellen kunnen verschillende afmetingen voldoen.

Enkele voorbeelden van minimale afmetingen (na afwerking) van een goed bruikbaar aangepast toilet:

- ▶ Indien een toilet voorziet in één zijwaartse transferzijde:
  - ▼ 165 (B) x 220 (D) cm
  - ▼ 190 (B) x 195 (D) cm
- ▶ Indien een toilet voorziet in twee zijwaartse transferzijden:
  - ▼ 220x220cm

GEBUIKSRUIMTE ROND DE TOILETPOT

*"Multifunctioneel is
meer!"*

(Loop)routes

Parkeren

Toegang(en)

Niveaoverschillen

Sanitair ▼

TOILET

DOUCHE

WASTAFEL

KLEEDRUIMTEN

Inrichting

Signalisatie

*Een realisatie van
Gelijke Kansen in Vlaanderen
en Enter vzw*

TOILET IN BEELD

[Search](#) [Tags](#)

Aangepast toilet

Carbon hotel Genk

Enter vzw Kermt

Enter vzw Kermt

Enter vzw Kermt

krc genk

< ves

*"Multifunctioneel is
meer!"*

(Loop)routes

Parkeren

Toegang(en)

Niveaoverschillen

Sanitair ▼

TOILET

DOUCHE

WASTAFEL

KLEEDRUIMTEN

Inrichting

Signalisatie

*Een realisatie van
Gelijke Kansen in Vlaanderen
en Enter vzw*

Carbon hotel Genk

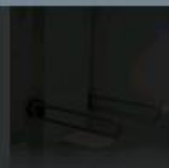
En aangepast toilet uitgerust met een verzorgingstafel voor baby's.

Afbeelding 2 van 7

[« Vorige](#) [Slideshow](#) [Volgende »](#)

[\[S\]luiten](#)

[\[D\]ownload](#)

*"Ook
toegankelijkheid van
informatie is een
must!"*

[Vragenformulier](#)

[Nieuwsbrief](#)

[Brochureaanvraag](#)

[Toegankelijkheidsactoren in
Vlaanderen](#)

*Een realisatie van
Gelijke Kansen in Vlaanderen
en Enter vzw*

EEN VRAAG, SUGGESTIE OF OPMERKING?

Hebt u een vraag, een suggestie, een opmerking of u kan de gewenste informatie niet terugvinden?

Dan kan u steeds terecht bij **Enter vzw** en **Gelijke kansen in Vlaanderen**.

ENTER VZW

Belgiëplein 1
3510 Hasselt (Kermt)

Tel.: +32 (0) 11/ 26 50 30
Fax.: +32 (0) 11/ 87 41 39

E-mail: info@entervzw.be
Website: www.entervzw.be

GELIJKE KANSEN IN VLAANDEREN

Vlaamse overheid - Boudewijngebouw
Boudewijnlaan 30
1000 Brussel

Tel.: +32 (0) 2 553 58 46

Publicatie van 2010, 2011, 2012, 2013

*"Ook
toegankelijkheid van
informatie is een
must!"*

Vragenformulier ▾

[Nieuwsbrief](#)

[Brochureaanvraag](#)

[Toegankelijkheidsactoren in
Vlaanderen](#)

*Een realisatie van
Gelijke Kansen in Vlaanderen
en Enter vzw*

EEN VRAAG?

Met dit formulier kunt u ons een vraag stellen. Wij sturen u spoedig een antwoord.

Tip: Lees ook de [faq-pagina met veel gestelde vragen](#).
Wie weet werd uw vraag daar al beantwoord.

VRAGENFORMULIER

Naam	<input type="text"/>
E-mail	<input type="text"/>
U bent	<input type="text" value="Geen Gespecificeerd"/> ▾
Betreft	<input type="text" value="Geen Gespecificeerd"/> ▾
Straat + nr.	<input type="text"/>
Postcode	<input type="text"/>
Gemeente	<input type="text"/>
Vraag	<input type="text"/>

HANDBOEK TOEGANKELIJKHEID PUBLIEKE GEBOUWEN

[Home](#) | [Handboek](#) | [Regelgeving](#) | [Lexicon](#) | [Faq](#) | [Contact](#)

*"Ook
toegankelijkheid van
informatie is een
must!"*

[Vragenformulier](#)

[Nieuwsbrief](#) ▼

[Brochureaanvraag](#)

[Toegankelijkheidsactoren in
Vlaanderen](#)

*Een realisatie van
Gelijke Kansen in Vlaanderen
en Enter vzw*

INSCHRIJVEN NIEUWSBRIEF

Wenst u op de hoogte te blijven van het thema
toegankelijkheid in publieke gebouwen?

Vul uw e-mailadres in zodat u onze nieuwsbrieven
ontvangt!

E-mail:

Nieuwsbrief - Blijf op de hoogte

[Inschrijven](#)

ARCHIEF

Telkens er een nieuwe nieuwsbrief verschijnt plaatsen
we de vorige in dit archief. Hieronder krijg je alvast een
zicht op hoe de nieuwsbrief eruit ziet.

[Nieuwsbrief maart 2011:
Meergezinswoningen en
groepswoningbouw](#)

[Extra Nieuwsbrief februari 2011: definitieve
goedkeuring wijzigingen
toegankelijkheidsverordening](#)

[Extra Nieuwsbrief november 2010:
Principiële goedkeuring wijzigingen
toegankelijkheidsverordening](#)

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Nieuwsbrief

Algemene update, themabesprekingen,

NIEUWSBRIEF MAART 2011: MEERGEZINSWONINGEN EN GROEPSWONINGBOUW

HANDBOEK

TOEGANKELIJKHEID PUBLIEKE GEBOUWEN

Nieuwsbrief maart 2011

Meergezinswoningen en groepswoningbouw

- [Wijziging toegankelijkheidsverordening 31 maart 2011 van kracht](#)
- [Minister Pascal Smet over één jaar regelgeving](#)
- [Groepswooningbouw en meergezinswoningen in de kijker](#)
- [Tips](#)
- [In beeld...hoe het niet moet!](#)

Wijziging toegankelijkheidsverordening 31 maart 2011 van kracht

Alle stappen om de wijziging van de Vlaamse verordening toegankelijkheid mogelijk te maken zijn nu doorlopen. De gewijzigde verordening zal van toepassing zijn vanaf 31 maart 2011.

[Lees meer over de wijzigingen van de verordening toegankelijkheid >>](#)

Minister Pascal Smet over één jaar regelgeving

We hebben nu één jaar een Vlaamse toegankelijkheidsregelgeving achter de rug. Wat heeft dit opgebracht? Wat zijn de eerste indrukken en ervaringen? Stof genoeg om hierover een gesprek te voeren met minister van Gelijke Kansen, Pascal Smet.

[Lees hier het interview met minister Smet >>](#)

Groepswooningbouw en meergezinswoningen in de kijker

Een groot aantal wijzigingen van de regelgeving zal op meergezinswoningen van toepassing zijn. Daarom bespreken we de belangrijkste wijzigingen hieronder uitgebreid.

Overgangsbepaling voor meergezinswoningen

De belangrijkste wijziging is de overgangsmaatregel die ingevoerd wordt voor alle bouwvergunningaanvragen die na 31 maart 2011 en vóór 1 januari 2013 worden ingediend. We vatten samen wanneer de regelgeving van toepassing is en welke gevallen onder de overgangsmaatregel vallen:

1. Een meergezinswoning:
  - met minstens zes wooneenheden
  - en met exact drie niveaus met toegangsdeuren tot de wooneenheden-> Overgangsmaatregel: de verordening is enkel van toepassing op het gelijkvloers, met uitzondering van de trappen naar de andere niveaus.

Vraag de nieuwsbrief aan via contactpagina!

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Verslag aan de regering

o.a. uitleg rond principes die gevolgd werden, waarom wijzigingen, ...

VLAAMSE REGERING

De minister-president van de Vlaamse Regering
De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel
De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

VERSLAG AAN DE VLAAMSE REGERING

bij het Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening betreffende toegankelijkheid

1. Situering

Op initiatief van de Vlaamse ministers van Ruimtelijke Ordening en Gelijke Kansen werd op 5 juni 2009 de gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake toegankelijkheid goedgekeurd door de Vlaamse regering.

Deze nieuwe verordening vervangt de oude wetgeving over toegankelijkheid van publieke gebouwen (federale wet van 17 juli 1975), die achterhaald was en in de praktijk vaak dode letter bleef. Met de nieuwe verordening zullen de toegankelijkheidsregels verplichtend opgenomen worden in de procedure tot het bekomen van een bouwvergunning. Deze nieuwe regelgeving is sinds 1 maart 2010 van kracht.

Er werd weloverwogen gekozen voor een inbedding van deze nieuwe regelgeving binnen de structuren van ruimtelijke ordening. Dit houdt dus in dat de toegankelijkheidsregels verplichtend worden opgenomen in de voorwaarden tot het verkrijgen van de bouwvergunning (werken die het voorwerp zijn van de vergunningsaanvraag moeten m.a.w. aan de nombepalingen voldoen en niet de werken die reeds in het verleden vergund werden) en dat op de uitvoering ervan wordt toegezien middels het handhavingsbeleid voorzien in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Quickscan en checklist

Online tool op www.toegankelijkgebouw.be
Doorklikken naar regelgeving → checklist

Digitale tools Toegankelijkheid

Quickscan	Checklist
Voor de architect, ontwerpers, ...	Voor architect en ambtenaar
Bij de start en gedurende de ontwerpfase	Na voltooiing van het ontwerp
Digitale vragenlijst: ook onbekende gegevens kunnen afgetoetst worden	Digitale vragenlijst (2 delen): concrete gegevens worden bevroegd
Output: hulpmiddel bij het verdere ontwerp	Output: toevoeging bij de bouwaanvraag In orde stellen met de verordening + dossiersamenstelling art.16, 2° beschrijvende nota integrale toegankelijkheid

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Checklist = beknopt projectoverzicht

- ✓ Moet je voldoen ja/nee – duidelijkheid naar ambtenaar!
- ✓ Zo, ja welk deel gebouw
- ✓ Zo ja, welke specifieke criteria van toepassing
- ✓ Zo ja, berekening aantallen (pashokjes, zitplaatsen, parkeerplaatsen, ...)
- ✓ Adviesverplichting?
- ✓ Eenvoudig toe te voegen motivering afwijkingen

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld Checklist

Checklist Toegankelijkheid

Waarvoor dient deze checklist?

Met deze checklist kan u nagaan waaraan uw aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning minimaal zou moeten voldoen inzake de toepassing van de regelgeving betreffende toegankelijkheid van publiek toegankelijke gebouwen. Deze checklist wordt aan de hand van de dossiergebonden gegevens door de aanvrager of ontwerper opgemaakt voor het indienen van het aanvraagdossier en kan toegevoegd worden aan het aanvraagdossier.

Waar vindt u meer informatie over deze checklist?

Meer informatie met betrekking tot deze checklist kan u vinden op www.toegankelijkgebouw.be onder het item regelgeving, checklist.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Onderwerp van de aanvraag

...

Gegevens van de aanvrager en ontwerper

Bouwheer

Naam: ...
Straat en nummer: ...
Postcode en gemeente: ....

Ontwerper

Naam: ...
Straat en nummer: ...
Postcode en gemeente: ...

Gegevens van het goed

Ligging goed: ...
Kadastrale gegevens: ...

UITSLUITING TOEPASSINGSGBIED

Voor deze aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning is de Gewestelijke Stedenbouwkundige verordening betreffende Toegankelijkheid van 05/06/2009 **van toepassing**.

Waarvoor dient de checklist + informatie

Gegevens

Moet je voldoen of niet.
Indien je niet moet voldoen zal deel 2,3, niet verschijnen

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld Checklist

SPECIFIEK TOEPASSINGSGEBIED

De constructie of delen ervan is bestemd voor **toeristische verblijfsaccommodatie** en beschikt na de handelingen over **15 accommodaties**.

Voor deze constructie zijn de bepalingen van de verordening van toepassing op alle gemeenschappelijke delen, met inbegrip van de toegangsdeuren tot elke accommodatie.

Voor de accommodaties geldt:

Aantal accommodaties	Aantal te voorziene accommodaties
15	Min. 1

De aangepaste accommodatie(s) moeten voldoen aan artikel 22 tot en met 26, en aan artikel 30 tot en met 32 van de verordening.

AANVULLEND TOEPASSINGSGEBIED

Voor deze aanvraag zijn onderstaande thema's bijkomend van toepassing.

Bestaande toegang:

Niet van toepassing.

Verbruiksruimte:

Niet van toepassing.

Pashokjes:

Niet van toepassing.

Kleedruimtes:

Niet van toepassing.

Sanitaire voorzieningen:

De constructie of delen ervan beschikt over sanitaire voorzieningen waarvoor geldt:

- In elk sanitair blok moet minstens één toilet voldoen aan artikel 12, artikel 30, eerste lid en artikel 31, inzonderheid 1° en 2°, van de verordening.
Bij aparte toiletten, die alleen voor vrouwen of alleen voor mannen bestemd zijn, moet telkens minstens één toilet in elke ruimte voldoen, tenzij een aangepast toilet ter beschikking is dat zowel bestemd is voor mannen als vrouwen, en zich niet in de zone bevindt die gereserveerd is voor mannen dan wel vrouwen.

Om welk toepassingsgebied gaat het en wat is belangrijk (hier aantal accommodaties)

Tabel: geeft het aantal accommodaties ingevuld door de architect; het aantal te voorziene accommodaties wordt gegenereerd. De ambtenaar zal de plannen moeten nakijken op juistheid van deze cijfers

In het aanvullend toepassingsgebied verschijnt per item of het van toepassing is of niet, en wat er moet voldoen

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld Checklist

Parkeerplaatsen:

De constructie of delen ervan beschikt over **25 parkeerplaatsen** waarvoor geldt:

Aantal parkeerplaatsen	Aantal te voorziene aangepaste en voorbehouden parkeerplaatsen
25	Min. 2

De aangepaste en voorbehouden parkeerplaatsen moeten voldoen aan artikel 27, 3e en 4e alinea van de verordening.

Er dient minimaal één toegangspad aanwezig te zijn dat vertrekt vanaf de parkeervoorziening en leidt naar de toegang tot het gebouw of delen ervan die voldoet aan de bepalingen van de verordening.

Vaste zitplaatsen voor toeschouwers of toehoorders:

Niet van toepassing.

Normbepalingen:

Ongeacht bovenvermelde bepalingen is hoofdstuk 3 van de verordening steeds van toepassing op het deel van het gebouw of de constructie die binnen het toepassingsgebied valt.

De normen voor bouwelementen hebben betrekking op:

- Algemene bepalingen: art. 11 t.e.m. 13
- Looppaden: art. 14 t.e.m. 17
- Niveauverschillen: art. 18 t.e.m. 21
- Toegangen en deuropeningen: art. 22 t.e.m. 26
- Vaste inrichtingselementen: art. 28

Vervolg aanvullend toepassingsgebied waar per item verschijnt of het van toepassing is of niet, en wat er moet voldoen

Tabel: geeft het aantal parkeerplaatsen ingevuld door de architect; het aantal als aangepast te voorziene parkeerplaatsen wordt gegenereerd. De ambtenaar zal de plannen moeten nakijken op Juistheid van deze cijfers

De normen die van toepassing zijn

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld Checklist

ADVIES

Er is voor deze aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning geen voorafgaand toegankelijkheidsadvies opgemaakt.

MOTIVATIE TOT AFWIJKINGEN

Wanneer men binnen het aanvraagdossier wenst af te wijken op de bepalingen van de verordening, dient de architect hiervoor een motivatie toe te voegen waarin hij de afwijking motiveert of aantoont op welke wijze hij wel aan de bepalingen voldoet*.

Motivering tot afwijkingen:

Wanneer binnen het aanvraagdossier afwijkingen voorkomen op de bepalingen van het besluit...dient de architect hiervoor een motivatie toe te voegen waarin hij de afwijking motiveert of aantoont op welke wijze hij wel aan de richtlijnen van het besluit...voldoet

*Voor het onderbouwen van de motivatie kunnen steeds extra documenten in het aanvraagdossier opgenomen worden zoals technische fiches, gedetailleerde plannen, enzovoort.

AANVULLENDE TOEGANKELIJKHEIDSMOTIVERING

Aanvullende toegankelijkheidsmotivering*:

Er wordt geen aanvullende toegankelijkheidsmotivering toegevoegd.

*Beschrijving inzake integrale toegankelijkheid
(BVR van 28/05/2004 inzake de dossiersamenstelling, art. 16, 2°, c)

Hier wordt weergegeven of er een verplicht advies is. Er kan ook weergegeven worden of er een vrijwillig advies gevraagd werd. Wanneer er een advies gevraagd wordt kan je ook de gegevens van desbetreffend advies ingeven

Indien er afwijkingen zijn moet men verplicht een motivatie

Naar aanleiding van art. 16, 2°, c (dossiersamenstelling) een mogelijkheid om te beschrijven wat je méér doet dan wettelijk gevraagd.

Instrumenten in de praktijk

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld Checklist

ONDERTEKENING

De aanvrager verklaart dat de gegevens, opgegeven in deze checklist naar waarheid zijn ingevuld. Ze zijn in overeenstemming met de voorziene handelingen zoals opgenomen in de betreffende aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning.

De opgegeven informatie toont aan welke bepalingen van toepassing zijn voor het bouwen, herbouwen, verbouwen of uitbreiden van de constructie of delen ervan zoals voorzien binnen het aanvraagdossier.

Op de plannen voor de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning dient men steeds al de informatie weer te geven die noodzakelijk is opdat de vergunningverlenende ambtenaar kan nagaan of aan al de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen voldaan wordt.

Datum: .....

Handtekening architect,

Handtekening Bouwheer,

Privacywaarborg

De gegevens die u meedeelt, kunnen worden opgeslagen in een of meerdere bestanden. Die bestanden kunnen zicht bij de gemeente bevinden waar u de aanvraag indient of waar het goed ligt waarop de aanvraag betrekking heeft, en ook bij de Vlaamse administratie, bevoegd voor de ruimtelijke ordening. Ze worden gebruikt voor de behandeling van uw dossier en kunnen gebruikt worden voor het opmaken van statistieken en voor wetenschappelijke doeleinden. U hebt het recht om kennis te nemen van uw gegevens en zo nodig de verbetering ervan aan te vragen.

Aanvullende informatie

Waar vindt u meer informatie over toegankelijkheid van publieke gebouwen?
Meer informatie met betrekking tot de Stedenbouwkundige verordening betreffende toegankelijkheid, alsook met betrekking tot een goede uitvoeringspraktijk van toegankelijkheid in voor publiek toegankelijke gebouwen kan u vinden op www.toegankelijkgebouw.be

Voor vragen kan u steeds terecht bij:

Enter vzw, Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid
Belgiëplein 1, 3510 Hasselt, Tel. 011-26 50 30, info@entervzw.be

Architect en bouwheer ondertekenen de checklist. Hierin verklaren ze dat ze de checklist hebben ingevuld conform plannen en bestek.

Er wordt een privacywaarborg vermeld

Voor aanvullende informatie kan men terecht bij Enter vzw en op www.toegankelijkgebouw.be

Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Begeleiding en advisering op vlak van toegankelijkheid

Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Advies is meer dan regelgeving!

Regelgeving is minimaal, advies helpt een 'echt' toegankelijk en bruikbaar resultaat garanderen:

- ✓ Dossierbegeleiding **op maat!**
- ✓ **Gespecialiseerde** architecten en mobiliteitsdeskundigen
- ✓ Op basis van planbesprekingen **dossiergebonden** oplossingen aanbieden, knelpunten bespreken, begeleiding in uitvoering, ...
- ✓ **Multidisciplinaire aanpak** van concept tot uitvoering

Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

BOUWPROJECT

Opdracht

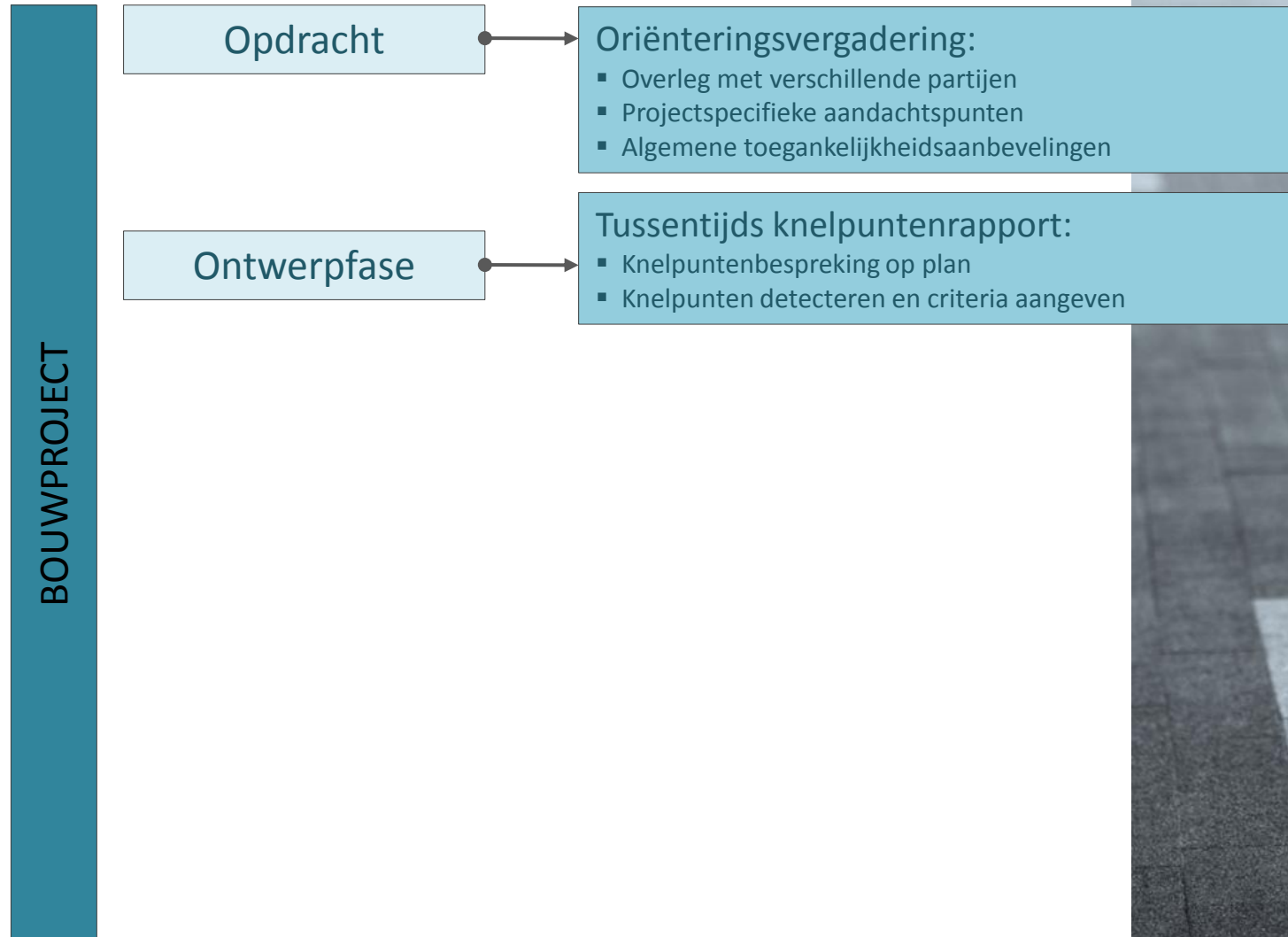
Oriënteringsvergadering:

- Overleg met verschillende partijen
- Projectspecifieke aandachtspunten
- Algemene toegankelijkheidsaanbevelingen

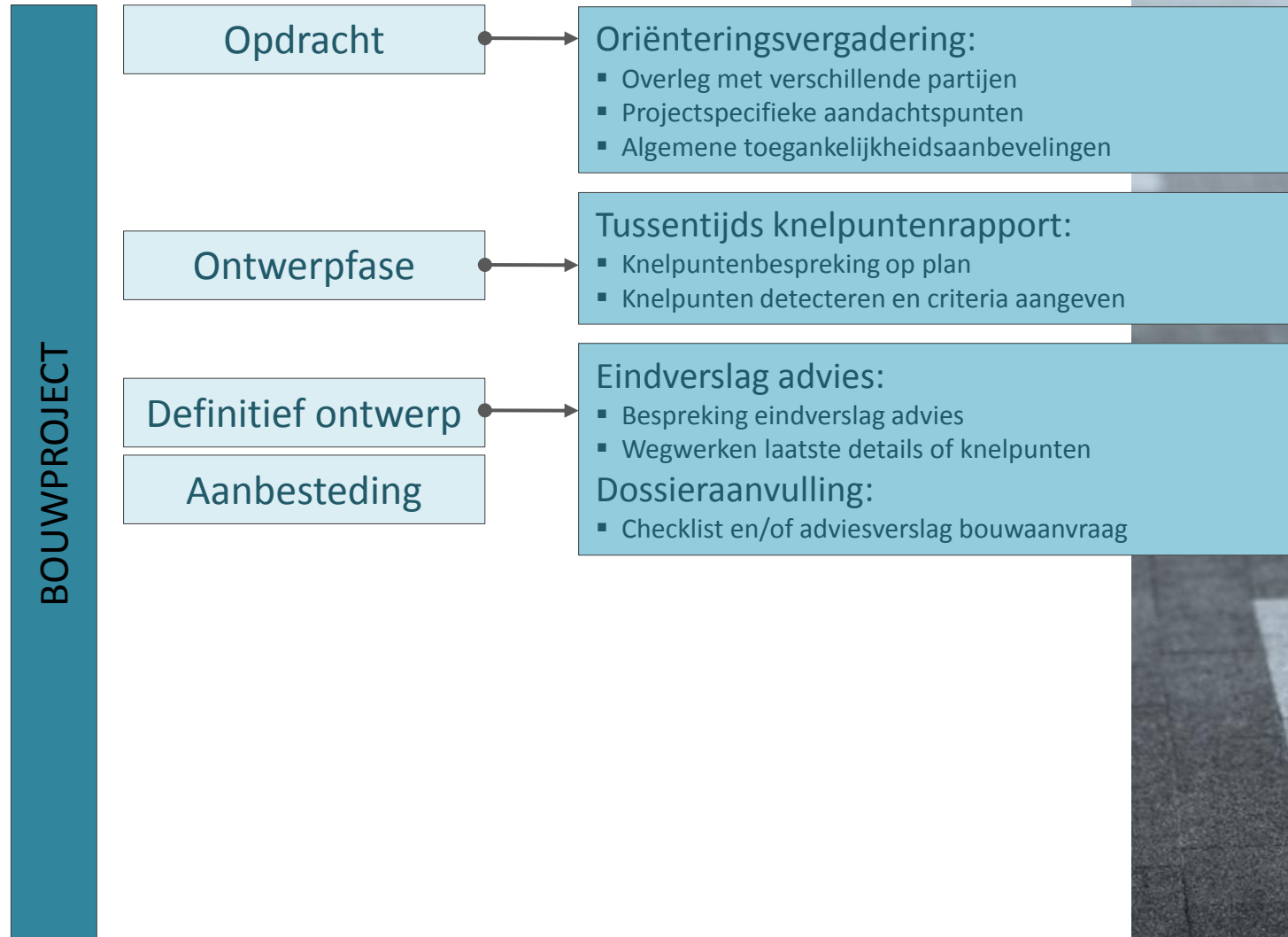
Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

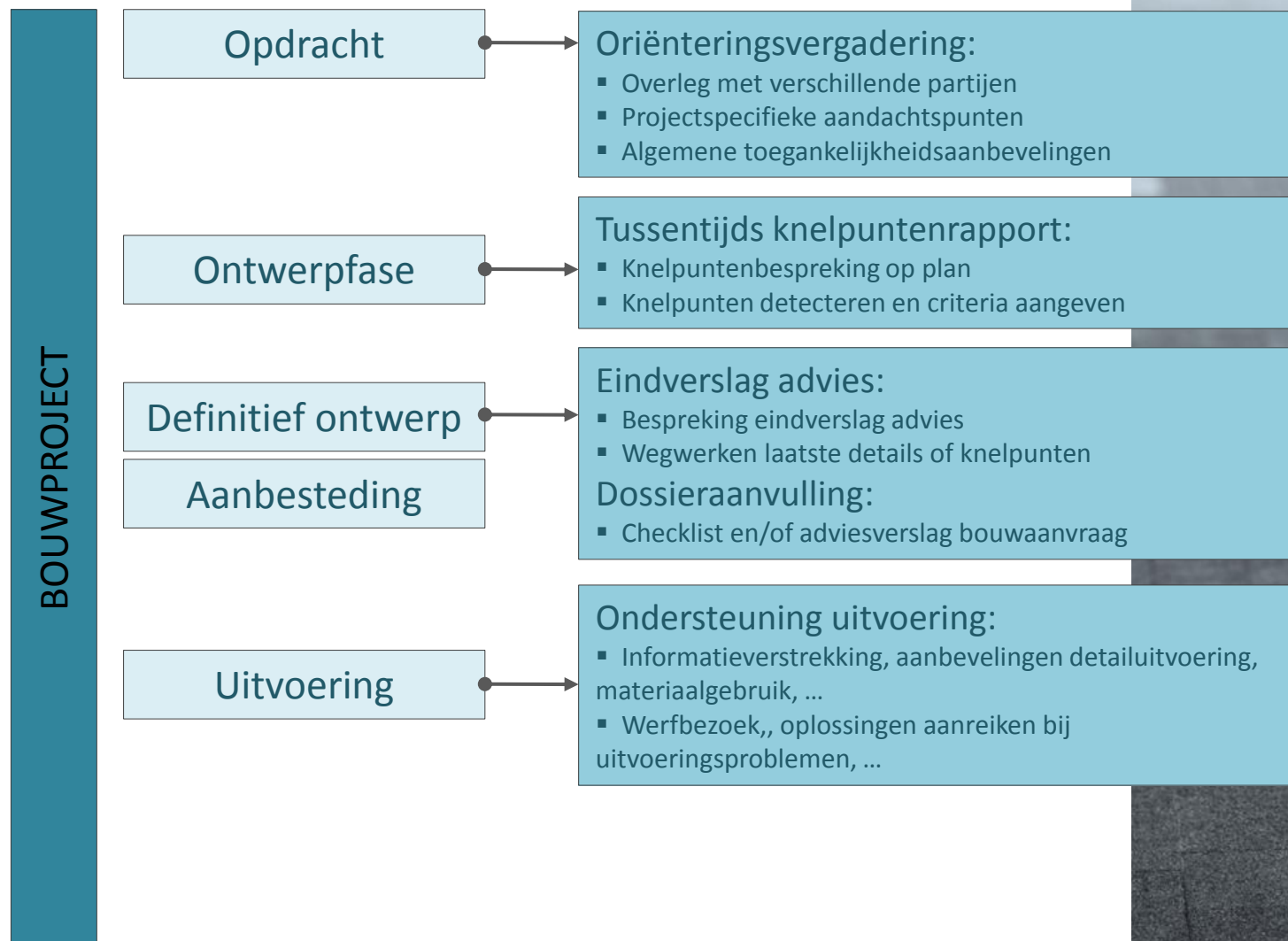
Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

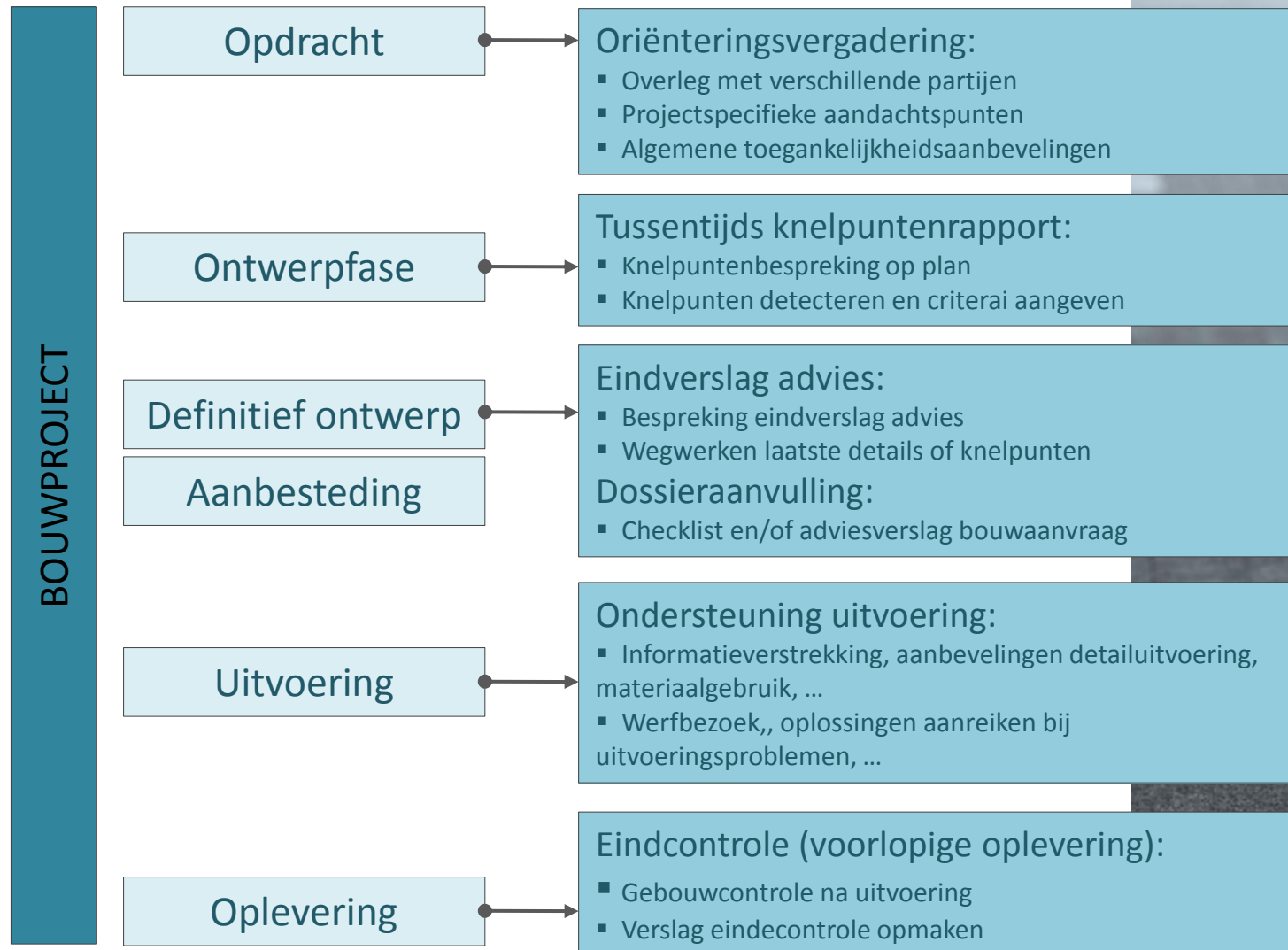
Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

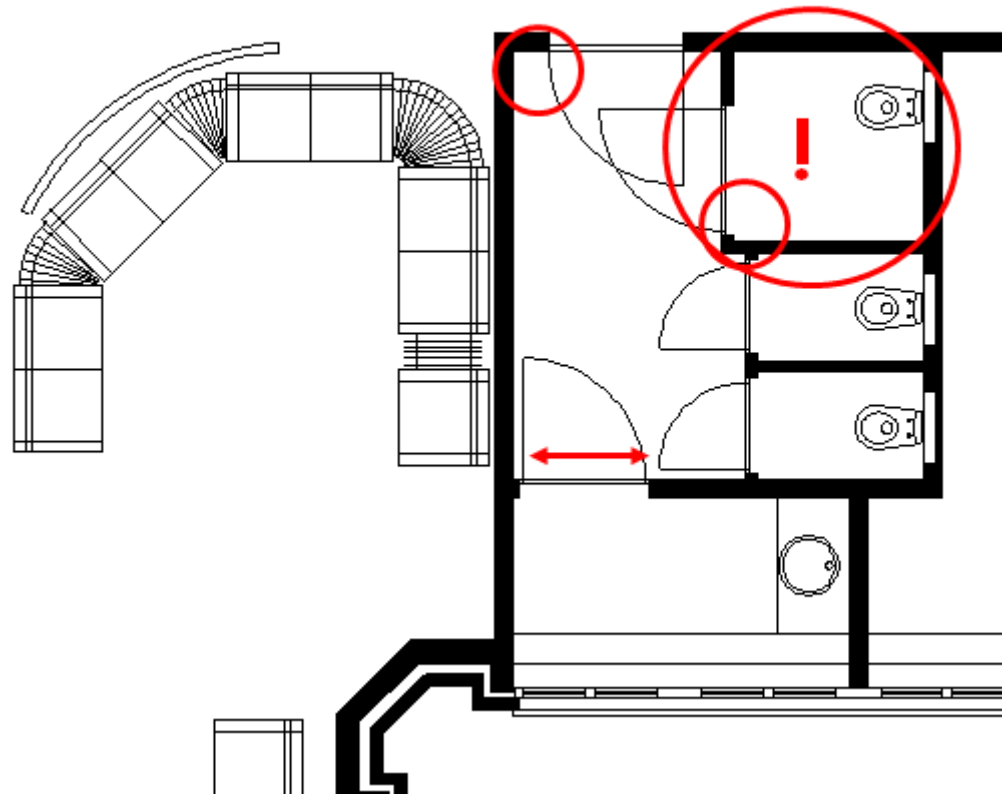

Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld advies: Ziekenhuis Halle

Initieel plan: knelpunten

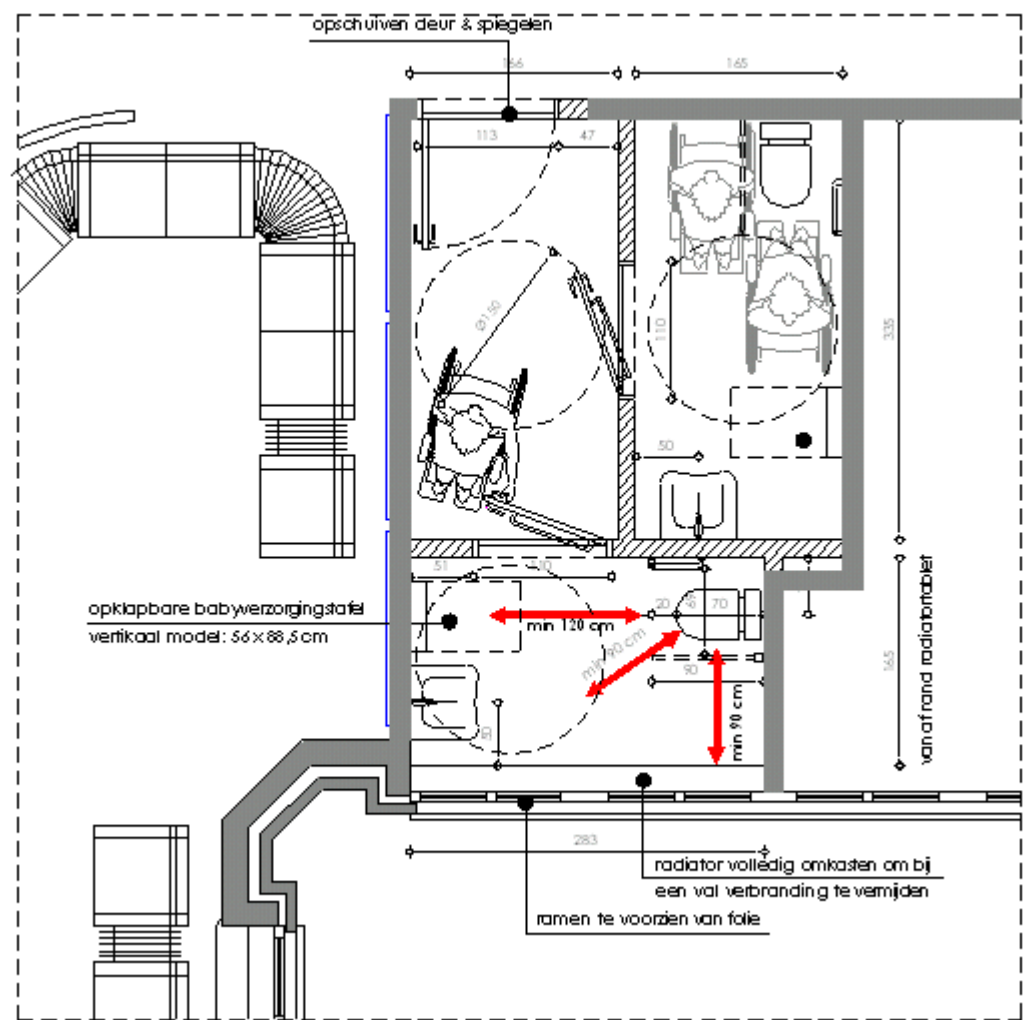

Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld advies: Ziekenhuis Halle

Voorstel aanpassing A

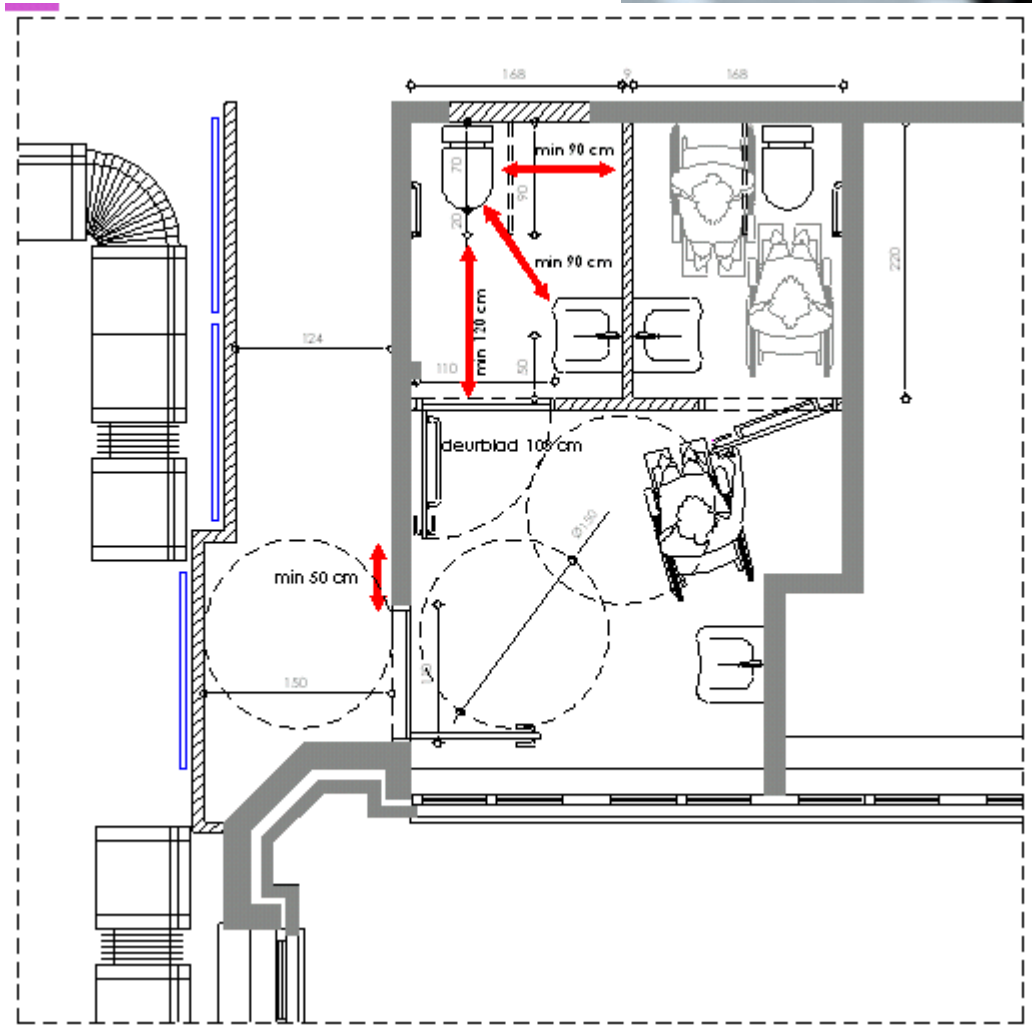

Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Voorbeeld advies: Ziekenhuis Halle

Voorstel aanpassing B

Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Adviesbureaus ondersteunen ook in:

- ✓ Haalbaarheidsstudie
- ✓ Meten van toegankelijkheid: gebouwen en omgevingen
- ✓ (Toegankelijkheids)onderzoek
- ✓ Informatieverstrekking en sensibilisering
- ✓ Vorming op maat
- ✓ ...

Begeleiding en advisering

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Advies: adviesbureaus toegankelijkheid

ATO, Adviesbureau Toegankelijke Omgeving (Oost-Vlaanderen)

www.ato-vzw.be

CTPA, Centrum Toegankelijkheid van de Provincie Antwerpen (Antwerpen)

www.provant.be/welzijn/toegankelijkheid

Toegankelijkheidsbureau vzw (Limburg, Vlaams-Brabant en Brussel)

www.toegankelijkheidsbureau.be

Westkans, West-Vlaams Bureau voor Gelijke Kansen en Toegankelijkheid vzw (West- Vlaanderen)

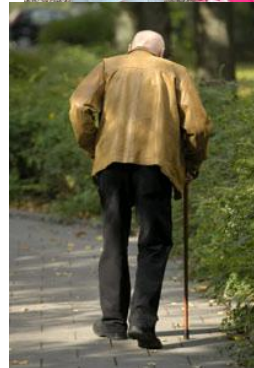
www.westkans.be

Begeleiding en advisering

NIEUWE VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

‘Investeren in toegankelijkheid is investeren in de toekomst!’

Bedankt

WIJZIGINGEN VLAAMSE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING TOEGANKELIJKHEID

Bedankt!

 Belgiëplein 1
3510 Kermt

 011 26 50 30

 www.entervzw.be
info@entervzw.be

